

374.9593

5 1.22 0

S.2

คำนิยามในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษา

นอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสงขลา

สารนิพนธ์

ของ

นายธีรชาญ บุญศรี

ศษ.ย. 251.

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

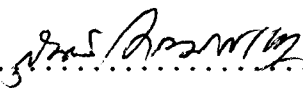
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2541

100115

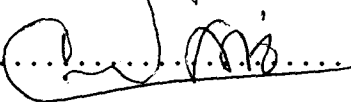
อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

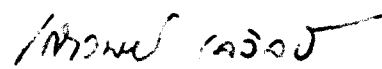
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร รัตตบรรเทา)

คณะกรรมการสอบ

.......... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร รัตตบรรเทา)

.......... กรรมการ
(อาจารย์วราธรรม ค้าพอ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.......... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เล่วลิ้ม)

วันที่..... เดือน มีนาคม พ.ศ. 2541

ประกาศขอบคุณ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความแนะนำและให้ความช่วยเหลืออย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และแนวคิดในการจัดทำ ผู้จัดทำมีความซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วรธรรม คำพอ ที่ได้ให้แนวคิดในการจัดทำสารนิพนธ์ และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ทำให้สารนิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ ติดตามผลการจัดทำสารนิพนธ์ เสนอน้อย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้จัดทำมีขวัญ กำลังใจ มีความมานะ อดทน พยายามจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา และผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 10 อำเภอของจังหวัดสงขลา ที่ได้สนับสนุนและกรุณาตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเนื้อหาที่สำคัญของการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คณะอาจารย์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ช่วยเหลือ แนะนำ ในการวิเคราะห์วิจัยผลงานชิ้นนี้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้จัดทำขอขอบคุณงามความดีและประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยฉบับนี้แก่บิดา-มารดา และญาติพี่น้อง ภรรยา และลูก ๆ ตลอดจนคุณครู-อาจารย์ ที่ได้เคยอบรมสั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ธีรชาญ บุญศรี

บทที่

สารบัญ

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	✓สมมติฐานในการวิจัย	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	คำนิยาม	7
	คำนิยามในการปฏิบัติงาน	15
	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	19
	ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	28
	ประเภทและการดำเนินงานของหน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน	32
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3	วิธีดำเนินการวิจัย	40
	✓ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
	✓เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
	✓วิธีสร้างเครื่องมือ	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	43

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลข้อมูล	46
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	91
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	92
ตัวแปรที่ศึกษา	92
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	92
การเก็บรวบรวมข้อมูล	93
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย	116

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวนเป็นรายอำเภอ	41
2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อคำนิยามการปฏิบัติ งานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดย รวมและเป็นรายชื่อ	49
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อคำนิยามการปฏิบัติ งานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มี ตำแหน่งผู้บริหาร	54
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อคำนิยามการ ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่	58
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อคำนิยามการ ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี	62
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อคำนิยามการ ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีอายุ 30 ปี ขึ้นไป	66
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อคำนิยามการ ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี	70

9	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการ ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป	74
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการ ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีตำแหน่งที่แตกต่างกัน	78
11	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีอายุที่ แตกต่างกัน	83
12	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีวุฒิทาง การศึกษาแตกต่างกัน	87

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษานอกระบบเรียนเป็นการจัดเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกเพศทุกวัย ความต้องการและความสนใจของกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบเรียนจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และรู้เท่าทันกับ เหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติงาน

รุ่ง แก้วแดง (2539 : 10) กล่าวว่า "ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบเรียนให้กับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน จะต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์คิดกว้าง มองไกล และรู้เท่าทันกับเหตุการณ์" และสุนทร สุนันท์ชัย (2538 : 9) กล่าวว่า ผู้ที่จะปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่มุ่งส่งเสริมช่วยเหลือและนำกลุ่มเป้าหมายด้วยความ เต็มใจ และมีความเข้าใจในปัญหาของผู้รับบริการการศึกษานอกระบบเรียน

กลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบเรียน ส่วนมากจะเป็นผู้ด้อยโอกาสทั้งทางการศึกษาพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ และการได้รับการบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง และโดยหลักการในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบเรียนนั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการที่จะได้รับความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าว เป็นอย่างดึนั้น ผู้ปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมหรือมีการประพฤติและ ปฏิบัติให้มีความเหมาะสม โดยกาเป็นผูที่มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ำให้คำแนะนำและ สนับสนุน กลุ่มเป้าหมายด้วยความตั้งใจ มีความรู้ความเข้าใจปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย และชุมชน ได้เป็นอย่างดี (สุนทร สุนันท์ชัย. 2530 : 15)

การที่บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับค่านิยมของบุคลากรแต่ละคนต่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ บุคคลที่มีค่านิยมแตกต่างกัน และมีความแตกต่างในค่านิยมนี้มาจากประสบการณ์ที่ต่างต่างกัน (มยุรี เจริญทรัพย์. 2533 : อ้างอิงมาจาก หนังสือ หันนาคินทร์. 2520)

ค่านิยมของบุคคลรวมทั้งค่านิยมดั้งเดิมภายในสังคม ยังมีส่วนสัมพันธ์กับระดับความเจริญของประเทศ โดยที่บุคคลภายในประเทศยึดถือค่านิยมดั้งเดิมที่สอดคล้องกับการพัฒนา เช่น ค่านิยมทางการศึกษา ค่านิยมด้านการทำงานหนัก และการมีค่านิยมด้านทันสมัย ได้แก่ ค่านิยมด้านความสามารถส่วนตัวของบุคคล การเอาจริงเอาจังกับงาน ความขยันขันแข็ง รวมทั้งยึดถือค่านิยมทางด้านวิทยาศาสตร์ ลดการยึดถือระเบียบประเพณีและความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล ฯลฯ ค่านิยมเหล่านี้เป็นค่านิยมที่สนับสนุนให้บุคคลเป็นผู้มีความทันสมัย (Modernization) รวมทั้งมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา อันมีผลทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม และอ้อมเดือน สดมณี. 2529 : 21 - 29) ดังนั้นในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า จึงขึ้นอยู่กับค่านิยมที่บุคคลยึดถือ ในประเทศที่เน้นค่านิยมที่สอดคล้องกับการพัฒนาในระดับสูง เช่น ค่านิยมด้านทันสมัยจึงมีการพัฒนาในระดับสูง ส่วนประเทศที่มีระดับการพัฒนาในระดับต่ำหรือพัฒนาไปได้ช้า จึงเป็นเพราะประเทศเน้นค่านิยมดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ และบุคคลในประเทศยังยึดถือค่านิยมเช่นนี้ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน การปลูกฝังให้บุคคลยึดถือค่านิยมที่สอดคล้องกับการพัฒนา จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ

จากสภาพความเป็นจริงปรากฏว่า บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นบุคคลที่ได้ร่อนมาจากสังกัดต่าง ๆ เช่น ร่อนมาจากข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา หรือหน่วยราชการอื่น ๆ และบางคนเป็นข้าราชการบรรจุใหม่ บุคลากรเหล่านี้ไม่ได้ศึกษามาทางด้านการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับค่านิยมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านการประพฤติตนตามคุณธรรม ด้านการพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการเก็บออม และด้านการรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 5 ด้าน ตามตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ และวุฒิทางการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และความหมายของค่านิยม และค่านิยมในการปฏิบัติงาน
2. ทำให้ได้ข้อมูลนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากร ผู้ที่จะปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้งผู้ที่เป็นบุคลากรกำลังปฏิบัติงานและบุคลากรบรรจุใหม่ ตลอดจนเป็นข้อมูลเชิงวิชาการสำหรับผู้บริหารใช้อบรมบุคลากรในสถานศึกษาของตน เพื่อให้ส่งเสริมหรือเสริมสร้างให้บุคลากรมีค่านิยมที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา
2. จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 10 อำเภอในจังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 60 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 52 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายตามวิธีของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610)

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

4.1.1 ตำแหน่ง แบ่งเป็น

- 1) ผู้บริหาร
- 2) เจ้าหน้าที่

4.1.2 อายุ แบ่งเป็น

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30 ปีขึ้นไป

4.1.3 วุฒิต่างการศึกษา แบ่งเป็น

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรีขึ้นไป

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่านิยมทั้ง 5 ด้าน

4.2.1 ด้านการมีระเบียบวินัย

4.2.2 ด้านการปฏิบัติตนตามคุณธรรมทางศาสนา

4.2.3 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

4.2.4 ด้านการประหยัดเวลาและการเก็บออม

4.2.5 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ค่านิยมในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความคิดและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกด้วยการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงค่านิยมใน 5 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านการมีระเบียบวินัย หมายถึง การที่บุคคลประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบวินัยของการเป็นข้าราชการ และตามธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่ดำรง
 - 1.2 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรม หมายถึง การประพฤติและปฏิบัติโดยหลักคุณธรรมที่สังคมยึดถือเป็นเรื่องที่ต้อง
 - 1.3 ด้านการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ หมายถึง การกระทำการใด ๆ ด้วยตนเอง การเอาใจใส่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ และการตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ไม่โยนความผิดให้บุคคลอื่น หากมีข้อผิดพลาด
 - 1.4 ด้านการประหยัดเวลาและการเก็บออม หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยการใช้วัสดุครุภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ท้าทายของเหลือใช้น้อยที่สุด และด้านส่วนตัวไม่เป็นคนใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย
 - 1.5 ด้านการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การกระทำหรือการประพฤติปฏิบัติที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หมายถึง หน่วยงานที่สถานภาพเป็นสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตั้งอยู่ในอำเภอ ท้าหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกวัยในเขตอำเภอนั้น ๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึงอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา
3. บุคลากร หมายถึง ข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา
4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา และผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา

5. เจ้าหน้าที่ หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียน
อำเภอในจังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่ผู้บริหาร

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
2. บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
3. บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอของจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับค่านิยม ค่านิยมในการปฏิบัติงาน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ค่านิยม

ในตอนนี้จะกล่าวถึงความหมายของค่านิยม การเกิดค่านิยม ลักษณะของค่านิยม หน้าที่ของค่านิยม แนวคิดและทฤษฎีค่านิยม เกณฑ์สำหรับพิจารณาค่านิยม และประเภทของค่านิยมดังต่อไปนี้

1. ความหมายของค่านิยม

ปราชญ์ นาครทรรพ (2514 : 74) กล่าวว่า ค่านิยมตามทัศนะของวิลเลียม นักสังคมวิทยาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับค่านิยมว่า ค่านิยม หมายถึง ความสนใจ ความยินดี ความชอบ หน้าที่ พันธกรณีทางศีลธรรม ความปรารถนา ความอยาก ความต้องการ ความแค้นหน่ายหรือความรู้สึกอื่น ๆ ที่มนุษย์เชื่อและยึดถือเอาเป็นทางสำหรับเลือก

พัทยา สายหู (2515 : 51) ได้กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่ยึดถือประจำไว้ช่วยในการตัดสินใจการเลือก ตราบัดที่มนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกในการกระทำอยู่ มนุษย์จะต้องอาศัยคุณค่าหรือค่านิยมประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่เคยกระทำจนเป็นนิสัย

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ (2518 : 46) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่น ๆ ที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่าจึงยอมรับมาปฏิบัติตามและหวังเอาไว้ และค่านิยมมักจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย

สาริธ บัวศรี (2526 : 13) กล่าวว่ คำนึยมเป็นสภาพหรือการกระทำางประการ ซึ่งเราเชื่อถือคำนึยมว่ ควรยิดถือ หรือยิดมัน หรือว่เราควรกระทำหรือปฏิบัติเพื่อจะใหบรรลุถึง ความมุ่งหมายของสังคหรือตัวอง

ฟิเชอร์ (Feather. 1976 : 4 - 5) ได้กล่าวว่ คำนึยมเป็นความเชื่อซึ่งมีลักษณะ ที่ยืนยงถาวรในการประพติหรือเป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคเห็นดี และเห็นชอบ สมควรที่จะยิดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติ หรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

จากความหมายของคำนึยมที่กล่าวมานี้ สามารถสรุปได้ว่ คำนึยมหมายถึงแนวความคิด ความรู้สึก ความเชื่ออย่างมีเหตุผลหลักของความดีงาม ความต้องการ ความถูกต้องในสิ่งหนึ่ง สิ่งใดที่สังคได้กำหนดขึ้น และยอมรับน้าไปปฏิบัติตาม ด้วยการแสดงออกให้เห็นทางความคิด ทางพฤติกรรมทั้งบุคคลและสังค

2. การเกิดคำนึยม

แรธส์ ฮาร์มิน และไซมอน (Raths, Harmin and Simon. 1966 : 30) ได้ เสนอว่ การเกิดคำนึยมมี 3 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่

1. ขั้นตอนการเลือก (Choosing) ได้แก่
 - 1.1 การเลือกอย่างอิสระไม่ถูกบังคับ
 - 1.2 เลือกจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง
 - 1.3 เลือกจากผลการพิจารณาทางเลือกทุกทาง
2. ขั้นตอนการให้คุณค่า (Prizing) ได้แก่
 - 2.1 การให้คุณค่าในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง
 - 2.2 ยืนยันการตัดสินใจเลือกตามที่ตนคิดอย่างเปิดเผย
3. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Acting) ได้แก่
 - 3.1 กระทำตามที่ตนตัดสินใจเลือก
 - 3.2 ปฏิบัติซ้ำจนเกิดเป็นลักษณะนิสัย

พนัส หันนาคินทร์ (2520 : 18) ได้กล่าวถึงการเกิดค่านิยมในแต่ละบุคคลไว้ว่า

1. ประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลผิดแผกแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าเขาจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีผลกระทบ ทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขาขึ้น

2. การคิดรอบคอบ การวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนถึงผลที่จะตามมาในชีวิต

เจือ เกตุขุญชัย (2520 : 79) กล่าวว่า ค่านิยมอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดจากความนึกคิดของตนเอง ชักชวน การอบรม การศึกษาเล่าเรียน การบังคับ ด้วยทฤษฎีหมาย และข้อบังคับ การเห็นตามกัน การปลูกฝัง ความหวัง อุทิศการณ์ ความนิยมตามยุคตามสมัย และความเปลี่ยนแปลงของสังคม

พรณี ชูทัย (2522 : 197) กล่าวว่า ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้

1. คนที่ได้รับการศึกษาอบรมมาตั้งแต่เด็ก เช่น การที่เด็กทำสิ่งอันดีงาม จะได้รับความเชยหรือความชื่นชมจากผู้ใหญ่ หรือการที่เด็กทำผิดจะถูกลงโทษหรือว่ากล่าวตักเตือน

2. ครูรับค่านิยมจากสังคมมาเป็นของตน เพื่อให้เกิดความสนใจว่าสังคมจะยอมรับ

ดังนั้นการเกิดค่านิยมจึงเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และได้มาจากการเรียนรู้ในครอบครัว วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หลักศาสนา ทัศนคติ สถาบัน โดยผ่านกระบวนการวินิจฉัยเลือกสรรแล้วว่าค่านิยมนั้น ๆ มีความเหมาะสมและมีคุณค่าต่อการที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ค่านิยมในแต่ละสังคมจะไม่เหมือนกัน ค่านิยมจะไม่มีดีหรือเลว ถูกหรือผิด เป็นสิ่งที่คนในสังคมยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และส่งผลให้เกิดทัศนคติ และพฤติกรรมที่ปรากฏออกมาภายนอก

3. ลักษณะของค่านิยม

สมบัติ มหารศ (2520 : 2) กล่าวถึงลักษณะของค่านิยมว่ามีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. สิ่งที่ทำกันทั่วไป มีความต้องการและชอบพอ
2. สิ่งที่ทำให้เรามองเห็นว่าความสำเร็จเป็นสิ่งจำเป็น
3. สิ่งส่งเสริมคุณธรรมทางใจ เช่น ให้ความยินดี

เสรีयरพงษ์ วรรณปก (2524 : 1) กล่าวว่าไว้ว่า ลักษณะของค่านิยมควรมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกอย่างอิสระ ไม่มีใครบังคับให้เลือก
2. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกจากตัวเลือกหลายตัว มีาช่วยยอมรับจากสิ่งที่มีอยู่เพียงสิ่งเดียว
3. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกหลังจากได้พิจารณาถึงผลที่จะตามมาภายหลัง
4. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นถนอมและเทิดทูน มีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเลือกนั้น
5. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยอมรับอย่างเปิดเผย ยินดีที่จะยอมรับและบอกกล่าวสนับสนุนสิ่งนั้น

ลักษณะของค่านิยมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ค่านิยมมีลักษณะที่มั่นคงถาวรอยู่ในระยะเวลานานพอสมควร ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยหรือตามความคิดเห็นของคนในสังคม นอกจากนี้ยังสามารถยึดถือปฏิบัติได้และปฏิบัติได้บ่อยครั้งทั้งสามารถถูกเลือกได้อย่างอิสระเสรีโดยไม่มีใครบังคับ

4. หน้าที่ของค่านิยม

สุนทรี โรชิน และสนธิ สมักรการ (2522 : 22) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของค่านิยมดังนี้

1. ค่านิยมจูง (Lead) ให้เราแสดงจุดยืนของเราในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสังคมออกมาชัดเจน
2. ค่านิยมเป็นตัวช่วยกำหนด (Predispose) ให้เราเลือกค่านิยมอุดมการณ์ทางการเมืองบางอุดมการณ์มากกว่าอุดมการณ์อื่น
3. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ช่วยนำ (Guide) การกระทำให้เราประพฤติและแสดงตัวต่อผู้อื่นตามที่ประพฤติเป็นปกติอยู่ทุกวันนี้
4. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ในการประเมิน (Evaluate) ตัดสินการชื่นชม ยกย่องตำหนิติเตียนตัวเอง และการกระทำของผู้อื่น

5. ค่านิยมเป็นจุดกลางของการศึกษากระบวนการเปรียบเทียบกับผู้อื่น
6. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ช่วยในการชักชวน (Persuade) การสร้างประสิทธิผลต่อผู้อื่น
7. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ถูกใช้ถูกเป็นฐาน (Base) สำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อความนึกคิดและการกระทำของตน

5. แนวคิดและทฤษฎีค่านิยม

สุนทรี โคมิน และสนิท สัมครการ (2522 : 11 - 19) ได้สรุปแนวคิดของ โรคิช (Rokeach) เกี่ยวกับค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะยืนยงถาวร ซึ่งเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหรือเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งที่ตนเองและสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายอื่น

ค่านิยมตามทฤษฎีของ โรคิช (Rokeach) แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. ค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Values) เป็นค่านิยมที่จะนำไปให้ถึงค่านิยมจุดหมายปลายทาง ซึ่งแบ่งออกเป็นค่านิยมย่อยได้อีก 2 ชนิด

1.1 ค่านิยมที่เป็นส่วนจริยธรรม (Moral Values) หมายถึง ค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หากค่านิยมเหล่านี้ถูกละเมิด บุคคลนั้นจะรู้สึกผิด และไม่สบายใจด้วย เสียมโนธรรมภายในใจว่าได้ทำผิด ค่านิยมประเภทนี้ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ที่มีต่อผู้อื่น เป็นต้น

1.2 ค่านิยมที่เป็นส่วนความสามารถ (Competent Values) หมายถึง ค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ส่วนตัว และจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับควมมีหรือไม่มีจริยธรรม หากละเมิดค่านิยมประเภทนี้จะทำให้เกิดรู้สึกอับอายที่ตนขาดความสามารถส่วนตัว เช่น พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีเหตุผล ความกล้าในการแสดงข้อคิดเห็น เป็นต้น

ค่านิยมที่เป็นส่วนจริยธรรม อาจขัดแย้งกับค่านิยมที่เป็นส่วนความสามารถก็ได้

2. ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) เป็นค่านิยมที่จะบ่งชี้ให้ทราบว่าจุดหมายปลายทางของชีวิตคืออะไร มักมีลักษณะเป็นนามธรรมที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ค่านิยมจุดหมายปลายทาง แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ค่านิยมที่เป็นบุคคล (Personal Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมในตัวบุคคล เช่น ความสงบสุขทางใจ ความต้องการอยู่ดีกินดี ความร่ำรวยมั่งคั่ง ความมีชื่อเสียง เป็นต้น

2.2 ค่านิยมที่เป็นส่วนสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมระหว่างบุคคล เช่น สันติสุขในโลก การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เป็นต้น

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523 : 48) ได้กล่าวถึงทฤษฎีค่านิยมของสเปนเบิร์กเกอร์ (Sprenger) ซึ่งจำแนกค่านิยมของมนุษย์ออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ค่านิยมเชิงทฤษฎี ได้แก่ ความต้องการค้นพบสิ่งจะความจริง ซึ่งอาจจะทำได้โดยการสังเกต ทดลองเชิงวิทยาศาสตร์ หรือโดยการใช้เหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ ความต้องการจัดรวบรวมความรู้ต่าง ๆ เข้าเป็นระบบหรือสังคม

2. ค่านิยมเชิงเศรษฐกิจ คือ ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ ทรัพย์สิน เงินทอง และการแข่งขันในเรื่องเหล่านี้

3. ค่านิยมเชิงสุนทรีย์ เกี่ยวข้องกับการแสดงออกและความชื่นชมในความงาม และความสัมพันธ์กลมกลืนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติ ดนตรี ศิลปะ วรรณคดี เป็นต้น

4. ค่านิยมเชิงสังคม ได้แก่ ความรักเพื่อนมนุษย์ ความเอาใจใส่ผูกพันกับความสุขและสวัสดิภาพของเพื่อนมนุษย์และสังคมส่วนรวม

5. ค่านิยมเชิงการเมือง คือ ความต้องการแสวงหาอำนาจ อิทธิพล และชื่อเสียง

6. ค่านิยมเชิงศาสนา ได้แก่ ความเชื่อและยึดถือว่าชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล ซึ่งมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศาสนา หรือจุดมุ่งหมายอันสูงสุด ครอบคลุมอยู่ในการตั้งปณิธานตามแนวคิดนี้

จากแนวคิดของ ไรคิช และสเปนเบิร์กเกอร์ แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมของบุคคลเป็นสิ่งที่ เป็นไปได้ และสามารถวัดค่านิยมของบุคคลออกมาเป็นระดับและความแตกต่างของค่านิยมของแต่ละบุคคลหรือสังคมได้ นอกจากนี้ยังสามารถทำนายถึงวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มสังคม บุคลิกภาพ หรือทัศนคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลได้

6. เกณฑ์สำหรับพิจารณาค่านิยม

พนัส หันนาคินทร์ (2520 : 18 - 21) ได้กล่าวว่า ในการที่จะพิจารณาค่านิยมใดเป็นค่านิยมหรือไม่นั้น ควรพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ค่านิยมนั้นเกิดจากการเลือกอย่างเสรีของบุคคลผู้นั้นหรือไม่ หากมีการบังคับให้เป็นต้องเลือกค่านิยมหนึ่งแล้ว จะเรียกว่าเป็นค่านิยมที่แท้จริงไม่ได้ เพราะสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่บอกจากภายนอกไม่ได้เกิดจากความยินยอมพร้อมใจเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นอย่างแท้จริง และสิ่งที่มีลักษณะจากภายนอกเช่นนี้ ในระยะเวลาไม่นานนักก็จะสูญหายไป ไม่ได้คงอยู่เป็นลักษณะประจำตัว

2. มีทางเลือกค่านิยมอื่นอีกหรือไม่ ถ้ามีค่านิยมให้พิจารณาเพียงอย่างเดียวก็หมายความว่าไม่มีทางเลือกหรือโอกาสที่จะเลือกคุณค่าด้วยการเปรียบเทียบหรือไม่มีทางเลือก การที่จะพิจารณาค่าดีข้อเสีย หรือความเหมาะสมก็จะหมดไป ดังนั้นค่านิยมที่คนยึดถือนั้นจะต้องได้มาจากการเลือกจากค่านิยมหลายอย่างที่มีอยู่ เพื่อจะได้มีโอกาสเปรียบเทียบคุณสมบัติอันแง่มุมต่าง ๆ ได้

3. การเลือกค่านิยมนั้นกระทำหลังจากได้พิจารณาค่าดีข้อเสีย และผลที่จะตามมาจากการนับถือค่านิยมต่าง ๆ ที่ไม่ให้เลือกหรือไม่ การถูกบังคับให้เลือกหรือเลือกโดยไม่ได้คิดให้รอบคอบและถ่องแท้แล้วนั้น จะถือว่าเป็นค่านิยมยังไม่ได้ การเลือกค่านิยมนั้นจะต้องไม่กระทำไปด้วยอารมณ์ แต่จะต้องเป็นไปด้วยการใช้สติปัญญาไตร่ตรองโดยละเอียด

4. เหตุทุนและรักษาค่านิยมที่เราเลือกไว้แล้วนั้นอย่างมั่นคงหรือไม่ถึงแม้ว่าในตอนแรกอาจจะไม่สบายใจนักที่ต้องทำ แต่ก็พยายามที่จะทำด้วยการสำนึกในคุณค่าและมีความภาคภูมิใจที่ได้กระทำ

5. ยินยอมในค่านิยมที่ได้เลือกไว้แล้วอย่างเด็ดเดี่ยวและเหนียวแน่น ถ้ายังไม่แน่วางในค่านิยมที่ยึดถือก็จะละอายต่อการแสดงว่ายอมรับนับถือในค่านิยมนั้น และไม่กล้าที่จะยืนยันถึงความดีในค่านิยมนั้นต่อบุคคลอื่น

6. สามารถแสดงออกด้วยการกระทำ เพื่อชี้ให้เห็นว่ายอมรับนับถือในค่านิยมนั้นหรือไม่ เช่น ยินดีที่จะเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์หรือเวลา เพื่อที่จะปฏิบัติตนให้เป็นไปตามค่านิยมยกย่องนับถือ

7. มีการกระทำซ้ำกันสิ่งที่ยึดถือเป็นค่านิยมหรือไม่ อาจมีการกระทำซ้ำ ๆ จนเป็นกิจประจำวันก็ได้ ค่านิยมเหล่านี้จะแสดงออกในการกระทำต่าง ๆ ภายใต้อาสาและเวลาที่แตกต่างกันออกไป สิ่งที่ยึดถือเพียงครั้งเดียวแล้วหายไปนั้นเรียกว่าค่านิยมไม่ได้

7. ประเภทของค่านิยม

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2515 : 54) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ค่านิยมรวมเป็นสิ่งที่ทุกคนยึดถือตรงกันเป็นสากลครหาผิดถือว่าผิดเหล่าถูกเพ่งเล็ง
2. ค่านิยมจำเพาะ เป็นสิ่งที่คนกลุ่มน้อยบางกลุ่มในสังคมยอมรับแบบอย่างความเชื่อถือ

ในเฉพาะกลุ่มย่อย

3. ค่านิยมที่เป็นทางเลือก เป็นค่านิยมที่เป็นทางออกหรือทางเลือก ซึ่งสัมพันธ์กับค่านิยมที่เป็นสากล

สารัช บัวศรี (2526 : 6) แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทพื้นฐาน (Basic Value) ประกอบด้วย ด้านศีลธรรม ด้านคุณธรรม ด้านธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม ด้านกฎหมาย
2. ประเภทวิชาชีพ (Professional Value) ประกอบด้วย ด้านอุดมการณ์ในอาชีพของตน ด้านวินัยของวิชาชีพของตน ด้านมารยาทของวิชาชีพของตน

เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2523 ที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดค่านิยม ซึ่งที่ประชุมมีมติกำหนดค่านิยมไว้ 6 ประเภท คือ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2523 : 44)

1. ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง
2. ค่านิยมเกี่ยวกับหมู่คณะ
3. ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม
4. ค่านิยมเกี่ยวกับชาติ
5. ค่านิยมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
6. ค่านิยมเกี่ยวกับมนุษยชาติ

ในการแบ่งประเภทของค่านิยม จะเห็นได้ว่าเป็นการแบ่งตามเนื้อหา แต่วิธีการแบ่งนั้น เป็นไปตามจุดประสงค์ของผู้แบ่ง

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน

1. ค่านิยมพื้นฐาน ค่านิยมพื้นฐานเป็นค่านิยมที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ค่านิยมที่พึงประสงค์ของเยาวชนและประชาชน โดยรวบรวม เอกสารค่านิยมจากแหล่งต่าง ๆ ตลอดจนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาประชุมเพื่อพิจารณาหลายครั้ง และสามารถดำเนินการสรุปค่านิยมเพื่อชีวิตและสังคมไทยได้ 20 ประการ มาจัดทำแบบทดสอบวัด ค่านิยมจับคู่ขึ้น 4 คู่ ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนและประชาชนใน 10 จังหวัด ทำแบบทดสอบ วัดค่านิยม แล้วนำผลการวิจัยมาพิจารณาคัดเลือกจัดอันดับค่านิยมที่มีความสำคัญต่อสังคมไว้ 9 ประการ (เชื้อ สาริมาน. 2525 : 26 – 29) ได้แก่ การประหยัด ความขยันหมั่นเพียร ความมีสติปัญญา การพึ่งตนเอง ความรับผิดชอบ ความสามัคคี การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ความมีวินัย และความรักชาติ

ขั้นตอนต่อไปได้มีการนำค่านิยมทั้งเก้าประการดังกล่าวมาพิจารณากำหนดเป็นค่านิยมพื้นฐาน ให้ทุกคนช่วยกันเสริมสร้าง ปฏิบัติ และปฏิบัติ ตามประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่อง ค่านิยมพื้นฐาน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 ได้แก่

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

(เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. 2527 : 13 – 14)

2. แนวทางปฏิบัติตามค่านิยม จากแนวทางตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนั้น คณะ กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2525 เรื่อง "แนวทางการปฏิบัติ ตามค่านิยมพื้นฐาน" ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2530 : 270)

จากผู้อื่น

2.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ได้แก่

- 2.1.1 ศึกษาหาความรู้ อยู่เป็นนิจ
- 2.1.2 ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญ
- 2.1.3 ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ก่อนที่จะขอความร่วมมือ
- 2.1.4 มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาทั้งปวง
- 2.1.5 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 2.1.6 คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้
- 2.1.7 ขวนขวายประกอบอาชีพสุจริตไม่เลื่องงาน
- 2.1.8 รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม ต่อหน้าที่ และการกระทำ
- 2.1.9 ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อย

2.2 การประหยัดและออม

- 2.2.1 ความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
- 2.2.2 มีความพอดีในการบริโภคและ วัณการผ่อนส่งที่เกินความสามารถ
- 2.2.3 ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- 2.2.4 คำนึงถึงฐานะและ เศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น
- 2.2.5 ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายฟุ้งเฟ้อ หรือตระหนี่ถี่เหนียวเกินไป
- 2.2.6 จัดงานและพิธีต่าง ๆ อดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น
- 2.2.7 เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำทำให้เกิดประโยชน์
- 2.2.8 รู้จักภาษี ทุแลกรักรและบูรณทรัพย์ทั้งของตนและของส่วนรวม
- 2.2.9 วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบมีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร

2.3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

- 2.3.1 รักษาความสะอาดของบ้านเมืองที่อยู่อาศัยและสาธารณสถาน
- 2.3.2 ช่วยกันรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม
- 2.3.3 รู้จักสิทธิและหน้าที่ และละ วัณการใช้อิทธิ

- 2.3.4 รับบริการและให้บริการตามลำดับก่อนหลัง
- 2.3.5 สนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย
- 2.3.6 ไม่แก้ปัญหาระหว่างวิธีรุนแรงหรือไม่ชอบด้วยระเบียบวินัยและกฎหมาย
- 2.3.7 มีมารยาทในการจับจ่ายพาหนะปฏิบัติตามกฎจราจร และช่วยดูแล

รักษาทางสัญจรไปมา

- 2.3.8 ท้าหน้าที่พลเมืองดีโดยแจ้งเจ้าหน้าที่ เมื่อรู้เห็นการกระทำผิด

ระเบียบวินัยและกฎหมาย

- 2.3.9 รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมายในฐานะเจ้าหน้าที่

2.4 การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

- 2.4.1 ไม่เบียดเบียนประทุษร้ายต่อคนและสัตว์
- 2.4.2 มีเมตตากรุณา
- 2.4.3 ไม่เห็นแก่ได้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วน

รวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว

- 2.4.4 ไม่พูดบด ไม่ยุยงให้แตกร้าง ไม่พูดคำพยายา ไม่พูดเหลวไหล
- 2.4.5 มีความประพฤติดีในความสัตย์ทางครอบครัวและทางเพศ
- 2.4.6 เว้นสิ่งเสพติด มีสติสัมปชัญญะ
- 2.4.7 มีความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว
- 2.4.8 มีความอดทน อดกลั้น
- 2.4.9 มีความกตัญญูทดแทน
- 2.4.10 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่นำราษฎรบังหลวง
- 2.4.11 ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส
- 2.4.12 เชื้อกฏแห่งกรรม เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

2.5 ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- 2.5.1 สถาบันชาติ

- 1) ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ

- 2) สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่จะกระทบ

กระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ

- 3) ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ
- 4) ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาควิชาในความเป็นไทย
- 5) สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ
- 6) เสียสละประโยชน์ส่วนตนและแม้ชีวิตเพื่อประเทศชาติ
- 7) ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยการรับราชการทหาร ประกอบ

อาชีพสุจริต และเสียภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ

- 8) ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศ

ชาติ

- 9) ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า "การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ"

2.5.2 สถาบันศาสนา

- 1) ศึกษาศาสนาให้ความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง
- 2) ปลุกฝังความเชื่อความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา
- 3) ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน
- 4) สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือน

ความมั่นคงของสถาบันศาสนา

- 5) ช่วยส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา
- 6) ไม่ทำลายบุษนียสถาน บุษนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา
- 7) เผยแพร่ความรู้และการปฏิบัติตามหลักศาสนา
- 8) เคารพเทิดทูนศาสนาและไม่กระทำการใด ๆ ในทางดูหมิ่น
- 9) สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ

2.5.3 สถาบันพระมหากษัตริย์

- 1) ศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

- 2) รักษาและส่งเสริมระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 3) สอดส่องป้องกันและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์
- 4) แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติ และเผยแพร่พระราชกรณียกิจ
- 5) ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

1. บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

- 1.1 กำหนดนโยบาย วางแผนการศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด
- 1.2 ส่งเสริมประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน
- 1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการบริการการศึกษาอกโรงเรียนทั้งในระบบ นอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยของศูนย์บริการการศึกษาอกเรียนอำเภอ
- 1.4 สนับสนุนและบริการสื่อการศึกษาแก่หน่วยงานที่จัดกิจกรรมการศึกษาอกโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน
- 1.5 ดำเนินการเกี่ยวกับคลังข้อสอบเพื่อสนับสนุนการวัดผลประเมินผลของศูนย์บริการการศึกษาอกเรียนอำเภอ

- 1.6 นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
- 1.7 กำกับดูแลสถานศึกษาในความดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
- 1.8 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. โครงสร้างของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แบ่งงานออกเป็น 5 ฝ่าย และมีสถานศึกษาในความดูแลดังนี้

- 2.1 ฝ่ายนโยบายและแผน
- 2.2 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
- 2.3 ฝ่ายส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย
- 2.4 ฝ่ายมาตรฐานและนิเทศการศึกษา
- 2.5 ฝ่ายบริหาร
- 2.6 สถานศึกษาในความดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
 - 2.6.1 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
 - 2.6.2 ห้องสมุดประชาชนจังหวัด
 - 2.6.3 ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัด
 - 2.6.4 สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (บางจังหวัด)

หมายเหตุ ให้มีคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบของผู้แทนหน่วยงาน รัฐ เอกชน ที่เป็นเครือข่าย กศน. และผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่ ทำหน้าที่กำหนดทิศทางและนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และอนุมัติแผนปฏิบัติงานประจำปีของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. หน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่าย/งาน

- 3.1 ฝ่ายนโยบายและแผน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด จัดทำแผนงานและโครงการทั้งระยะสั้นและ

ระยะยาว ติดตาม ประเมินผล รายงาน จัดทำสารสนเทศการศึกษานอกระบบ และทำหน้าที่
เลขานุการคณะกรรมการการศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด

ฝ่ายนโยบายและแผน แบ่งงานออกเป็น 3 งาน ดังนี้

3.1.1 งานพัฒนานโยบายและแผน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ

การจัดทำกรอบ นโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติการและโครงการให้ตอบสนองนโยบายและจุดเน้น
ของกรม รวมทั้งสภาพปัญหาและความต้องการของจังหวัด ซึ่งมีกระบวนการทำงานดังนี้

- 1) จัดทำกรอบนโยบายของศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด
โดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายของกรมและแผนพัฒนาจังหวัดนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาการ
ศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด เพื่อพิจารณาอนุมัติ
- 2) รวบรวมข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัด
และอำเภอ
- 3) จัดทำแผนงานและโครงการให้เป็นไปตามกรอบนโยบาย
- 4) ประสานแผนงานการปฏิบัติระหว่างศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกระบบเรียนอำเภอ
- 5) ควบคุมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน
- 6) ปรับแผนการปฏิบัติงานระหว่างการค้าเนินงานให้สอดคล้อง
กับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลและสถานการณ์
- 7) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผน
- 8) สรุปและรายงานผลการปฏิบัติ

3.1.2 งานงบประมาณ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดตั้ง

จัดสรรและติดตามการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการ ซึ่งมีกระบวนการ
ทำงานดังนี้

- 1) ศึกษาและวิเคราะห์แผนงานและโครงการของศูนย์การ
ศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกระบบเรียนอำเภอ เพื่อกำหนดการจัดตั้ง
งบประมาณ

- 2) จัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเสนอ
- 3) ควบคุม ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและ
โครงการ
- 4) ปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอระหว่างปฏิบัติงานตามสภาพและความจำเป็น
ที่เปลี่ยนแปลง
- 5) สรุปและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ

3.1.3 งานสารสนเทศ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับสำรวจ

รวบรวมข้อมูล จัดทำสถิติ พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อบริการ
ศบอ.และหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่ รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านสารสนเทศแก่ศูนย์บริการการ
ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) ซึ่งมีกระบวนการทำงานดังนี้

- 1) ศึกษาความเป็นอันการใช้จ่ายข้อมูลสารสนเทศของศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดขอบข่ายและแหล่งข้อมูลเพื่อรวบรวมและบริหารข้อมูล
โดยเน้นข้อมูลระดับจุลภาค
- 3) จัดเก็บ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) นำเสนอข้อมูลสารสนเทศ
- 5) ใช้จ่ายข้อมูลตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ
- 6) ปรับข้อมูลให้ทันสมัยเป็นระยะ ๆ

3.2 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุน
การใช้หลักสูตร สื่อ เทคนิคการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลที่ผลิตโดยส่วนกลางและ
ภาคแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติอื่น ๆ ให้สามารถใช้หลักสูตร
สื่อ เทคนิคการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม
สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ และแนะแนวการศึกษาแก่ผู้รับบริการร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่ อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ ระเบียบ

และฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา แบ่งงานออกเป็น 4 งาน ดังนี้

2.1 งานส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนจัดการในการศึกษาและสนับสนุนการใช้หลักสูตร สื่อ เทคนิคการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผลิตจากส่วนกลางและภาคแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่ ติดตามการใช้หลักสูตร สื่อ รวมทั้งการติดตาม การวัดผล ประเมินผลและกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความต้องการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุอุปกรณ์ ระเบียบและฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ สบอ. และหน่วยงานปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่

2.2 งานส่งเสริมการศึกษายาสามัญ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนจัดการในการศึกษาและสนับสนุนการใช้หลักสูตร สื่อ เทคนิคการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผลิตจากส่วนกลางและภาคแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่ ติดตามการใช้หลักสูตร สื่อ รวมทั้งการติดตาม การวัดผล ประเมินผล และกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความต้องการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษายาสามัญอย่างต่อเนื่อง อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุอุปกรณ์ ระเบียบและฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ สบอ. และหน่วยงานปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่

2.3 งานส่งเสริมการศึกษายาอาชีพ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนจัดการในการศึกษาและสนับสนุนการใช้หลักสูตร สื่อ เทคนิคการเรียนการสอนการศึกษาศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ขั้นพื้นฐานที่ผลิตจากส่วนกลางและภาคแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่ ติดตามการใช้หลักสูตร สื่อ รวมทั้งการติดตาม การวัดผล ประเมินผล และกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความต้องการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียนด้านการศึกษาอาชีพอย่างต่อเนื่อง อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุอุปกรณ์ ระเบียบและฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยงานปฏิบัติอื่น ๆ ในพื้นที่

2.4 งานส่งเสริมการศึกษาด้านข่าวสารข้อมูล มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติการ กศน. อื่น ๆ ในพื้นที่ จัดกิจกรรมและบริการการศึกษานอกโรงเรียนด้านข่าวสารข้อมูลที่หลากหลายแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวาง และร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยปฏิบัติการการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ กระตุ้นและจูงใจกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ให้นำข่าวสารข้อมูลไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชน ซึ่งมีกระบวนการทำงานดังนี้

2.4.1 ศึกษาหลักสูตรและสื่อการศึกษาพื้นฐานสายสามัญ สายอาชีพ และกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านข่าวสารข้อมูล เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตั้งแต่ถึงปรัชญา หลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กระบวนการ เนื้อหา สื่อและการประเมินผล เพื่อนำไปส่งเสริมให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2.4.2 ศึกษากลุ่มเป้าหมาย แสวงหาผู้เรียน กระตุ้นความต้องการรับบริการของกลุ่มผู้เรียนร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

2.4.3 วางแผนร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบาย

2.4.4 ประชาสัมพันธ์งานจัดการศึกษาพื้นฐานสายสามัญ สายอาชีพ และข่าวสารข้อมูลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ให้แพร่หลายและกว้างขวาง

2.4.5 วางแผนร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในการเตรียมการจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ แผนการสอน การแนะแนวเทคนิคการสอน การเตรียมและพัฒนาผู้สอนและอาสาสมัคร ตลอดจนการแสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นผู้ถ่ายทอดสรรพวิทยาชาวบ้าน

2.4.6 ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในการส่งเสริมการเรียนการสอนของกลุ่มเป้าหมายให้ราบรื่นจนเกิดความสำเร็จ และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างชุมชนด้วย

2.4.7 ส่งเสริมร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

3.3 ฝ่ายส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย มีหน้าที่และความรับผิดชอบ

เกี่ยวกับการแสวงหา ขยาย พัฒนาเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบทั้งภาครัฐและเอกชน ให้กว้างขวาง และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการในพื้นที่จังหวัดและอำเภอ สร้างเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เข้ามาเป็น เครือข่ายงานการศึกษานอกระบบที่ยั่งยืนถาวรตลอดไป

ฝ่ายส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย แบ่งงานออกเป็น 3 งาน ดังนี้

3.3.1 งานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย 1 มีหน้าที่และความรับผิดชอบ

เกี่ยวกับการแสวงหาและขยายเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบในสถาบันการศึกษาให้กว้าง ขวาง และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการในพื้นที่จังหวัดและอำเภอ สร้างเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้น กับเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เข้ามาเป็นเครือข่ายงานการ ศึกษานอกระบบที่ยั่งยืนถาวรตลอดไป

3.3.2 งานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย 2 มีหน้าที่และความรับผิดชอบ

เกี่ยวกับการแสวงหา และขยายเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบในสถาบันการศึกษาให้กว้าง ขวาง และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการในพื้นที่จังหวัดและอำเภอ สร้างเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้น กับเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เข้ามาเป็นเครือข่ายงานการ ศึกษานอกระบบที่ยั่งยืนถาวรตลอดไป

3.3.3 งานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย 3 มีหน้าที่และความรับผิดชอบ

เกี่ยวกับการแสวงหา และขยายเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบในสถาบันการศึกษาให้กว้าง ขวาง และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการในพื้นที่จังหวัดและอำเภอ สร้างเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้น กับเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เข้ามาเป็นเครือข่ายงานการ ศึกษานอกระบบที่ยั่งยืนถาวรตลอดไป ซึ่งมีกระบวนการทำงานดังนี้

1) ศึกษางาน กิจกรรมและโครงการของหน่วยงานในระบบ นอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของกรมการศึกษานอก โรงเรียน

- 2) ศึกษางาน กิจกรรมและโครงการของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และ เอกชนที่มีลักษณะและกระบวนการทำงานคล้ายคลึงกับงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แล้วจัดทำทะเบียนและทำเนียบเพื่อให้เป็นหน่วยบริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
- 3) จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างการศึกษานอกโรงเรียน กับ เครือข่าย
- 4) สนับสนุนให้แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับ เครือข่าย
- 5) จัดกิจกรรม เครือข่ายสัมพันธ์ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานระหว่างเครือข่ายศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ กับ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
- 6) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมสร้างแรงจูงใจและ เจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับเครือข่าย เพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืน

3.4 ฝ่ายมาตรฐานและนิเทศการศึกษา แบ่งงานออกเป็น 2 งาน ดังนี้

3.4.1 งานมาตรฐานการศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผล ประเมินผล เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ประเมินผลสัมฤทธิ์อันการเรียนรู้ของนักศึกษา จัดทำคลังข้อสอบ ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งมีกระบวนการทำงานดังนี้

- 1) วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลสัมฤทธิ์และจัดทำคลังข้อสอบ
- 2) สร้างข้อสอบ วิเคราะห์และพัฒนาคุณภาพของข้อสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและกิจกรรม
- 3) เก็บรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพเข้าเป็นคลังข้อสอบ เพื่อบริการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

- 4) ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนตามหลักสูตรและกิจกรรมของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ
- 5) ดำเนินการประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนและกิจกรรม
- 6) สรุปผลการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนา

3.4.2 งานนิเทศ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ผลให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดระบบนิเทศภายในและประชาิเทศในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ ซึ่งมีกระบวนการทำงานดังนี้

- 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำงาน พัฒนา และอบรมของผู้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่
- 2) จัดทำแผนงานและโครงการนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในพื้นที่
- 3) นิเทศ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน และฝึกอบรมบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและเครือข่ายต่าง ๆ โดยร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายในและประชาิเทศ
- 4) ประเมินผลการนิเทศ การพัฒนา การฝึกอบรมบุคลากร สรุปเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาต่อไป

3.5 ฝ่ายบริหาร แบ่งงานออกเป็น 4 งาน ดังนี้

3.5.1 งานบริหารทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานธุรการ ประชาสัมพันธ์ สวัสดิการและกิจกรรม

3.5.2 งานบุคลากร มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับด้านการวางแผน อัตรากำลัง สรรหาและบรรจุแต่งตั้ง บำเหน็จความชอบและบัญชีถือจ่าย และนิติกร ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.5.3 งานการเงินและบัญชี มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรับจ่ายเงินทั้งในและนอกงบประมาณทุกประเภท จัดทำทะเบียนคุมการรับจ่ายเงิน ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดทำรายงานเงินเหลือจ่ายประจำวัน เก็บรักษาเงิน เอกสารแทนตัวเงิน งานส่งเงินนำฝาก เบิกเงินจากธนาคาร การตรวจสอบการขออนุมัติเบิกเงินในและนอกงบประมาณ จัดทำฎีกาจ่ายเงินจากคลัง

3.5.4 งานพัสดุ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดหาและจัดจ้าง เบิกจ่าย จำหน่าย ซ่อมแซม บำรุงรักษาพัสดุ ควบคุมดูแล บำรุงรักษา ยานพาหนะ อาคารสถานที่ และสาธารณูปโภค

3.6 สถานศึกษาในความดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้แก่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ศูนย์วิทยศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัด และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (บางจังหวัด) ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในตอนต่อไป

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) มีสถานภาพและหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. สถานภาพ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2. หน้าที่และความรับผิดชอบ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

2.1 จัดและให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาเพื่อเสริมในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความต้องการและสภาพปัญหาของท้องถิ่น

2.2 จัดและประสานให้มีศูนย์การเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเป็นเครือข่ายการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และส่งเสริมให้

ชุมชนจัดการศึกษาของตนเองในลักษณะศูนย์การศึกษาชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา วางแผน และบริการการศึกษาต่อสมาชิกในชุมชนและระหว่างชุมชน

2.3 สนับสนุนสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน ของเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนและการบริการแก่กลุ่ม เป้าหมาย

2.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน

3. อัตรากำลังในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ อัตรากำลังที่ใช้ในการ ปฏิบัติงาน มีดังต่อไปนี้

3.1 ข้าราชการครู มีจำนวน 1 ถึง 2 คน

3.2 ข้าราชการพลเรือนสามัญ (จากห้องสมุดประชาชน) จำนวน 1 คน

3.3 ลูกจ้างประจำ ซึ่งมีพนักงานขับรถยนต์ จำนวน 1 คน และนักการภารโรง จำนวน 1 คน

3.4 ลูกจ้างชั่วคราว

3.4.1 งบประมาณหมวดค่าจ้าง ครูอาสาสมัคร ตำบลละ 1 คน ครูบอ. ซึ่งมีนักศึกษา 20 คน ต่อครู 1 คน

3.4.2 เงินบำรุงการศึกษา ใช้ในการจ้างเจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่ พิมพ์ดีด จำนวนตามปริมาณงานมากน้อยตามความจำเป็น

3.5 ลูกจ้าง ใช้เบิกจ่ายจากเงินค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ กล่าวคือ

3.5.1 วิทยากรวิชาชีพ (กลุ่มสนใจ) มีนักศึกษาจำนวน 10 คน ต่อครู 1 คน

3.5.2 ครูประจำกลุ่มในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มี นักศึกษา 50 คน ต่อครู 1 คน ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักศึกษา 35 คน ต่อครู 1 คน

3.6 วิทยากรท้องถิ่น มีจำนวนแตกต่างกันไปตามความต้องการของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอของแต่ละแห่ง

4. โครงสร้างของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ แบ่งการบริหารงานออกเป็น 5 ฝ่าย ดังนี้คือ

4.1 ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปและงานแผนงาน ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติดังนี้ วิเคราะห์นโยบาย งบประมาณ หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่และประสานงาน สำรวจ รวบรวมข้อมูล จัดทำแผนงาน โครงการ แผนปฏิบัติงานประจำปี และสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี

4.2 ฝ่ายส่งเสริมและบริการการศึกษา มีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดบริการ ประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุน ศึกษา พัฒนา สรรหาบุคลากรเครือข่าย ให้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาพื้นฐานการศึกษาสายสามัญ สายอาชีวศึกษา การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาสัมพันธ์ แนะนำการศึกษา จัดทำทะเบียนนักศึกษา วัดผล ประเมินผล จัดกิจกรรมนักศึกษา สวัสดิการ และส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้และการศึกษาของชุมชน

นอกจากนี้ได้แบ่งงานภายในฝ่ายเป็น 4 งาน คือ

4.2.1 งานจัดการเรียนการสอน มีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดและดำเนินการเรียนการสอนตามรูปแบบดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้วิธีการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนในด้านหลักสูตร สื่อ คู่มือตำราเรียน งบประมาณ พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรในระดับท้องถิ่นและเครือข่าย

ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ได้แก่ การศึกษาพื้นฐาน เช่น หลักสูตรก่อนวัยเรียน หลักสูตรการศึกษาชุมชนในเขตภูเขา หลักสูตรการสอนภาษาไทยใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การศึกษาสายสามัญ เช่น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรกักกันผู้ใหญ่วัย การศึกษาสายอาชีวศึกษา เช่น หลักสูตรกลุ่มสนใจ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตรการพัฒนาอาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การส่งเสริมคุณภาพชีวิต หลักสูตรศูนย์รวมสี่ สิ่งแวดล้อม ยาเสพติด การป้องกันโรคเอดส์ ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

4.2.2 งานกิจการนักศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษาในการประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษา รับสมัครนักศึกษา ลงทะเบียน ขึ้นทะเบียนนักศึกษา จัดทำทะเบียน จัดกิจกรรมนักศึกษา วัดผลและประเมินผล จัดสวัสดิการช่วยเหลือนักศึกษา ทุนการศึกษา ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การรวมกลุ่มของนักศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและชุมชน

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษา ทะเบียนนักศึกษา จัดกิจกรรมนักศึกษา วัดผลและประเมินผลการศึกษา สวัสดิการนักศึกษา เช่น การยกเว้นค่าเล่าเรียน การให้ทุน การขยายโอกาส การควบคุมดูแลความประพฤติ และการยกเว้นการเข้ารับราชการทหาร สวัสดิการนักศึกษา เช่น ยกเว้นค่าเล่าเรียน การให้ทุน การขยายโอกาส

4.2.3 งานผู้สอน มีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการสรรหา คัดเลือก ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละประเภทของครูชุมชน ครูประจำกลุ่ม ครูชาวบ้าน ซึ่งแจ้งหาความเข้าใจบทบาทหน้าที่ การพัฒนาเทคนิคการสอน การพบกลุ่ม พัฒนาจิตความสามารถ และส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงาน

ลักษณะงานที่ปฏิบัติของงานผู้สอนซึ่งเกี่ยวกับการสรรหา คัดเลือกครูชุมชน ครูชาวบ้าน ครูประจำกลุ่ม รวบรวมข้อมูล จัดทำทะเบียนครูชาวบ้าน ครูประจำกลุ่ม พัฒนา ผูกอบรม กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพบกลุ่ม พร้อมทั้งกำกับ ดูแล นิเทศ ติดตามผล และรายงาน

4.2.4 งานบริการและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสนับสนุน ช่วยเหลือ บริการ และจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ของครูผู้สอน สื่อการศึกษา สื่อการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานของเครือข่าย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ การรวบรวมสื่อที่มีอยู่แล้ว ซึ่งผลิตโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน วิทยานิพนธ์อัดสำเนาหรือผลิตเพิ่มเติมให้เพียงพอับความต้องการ จัดระบบบริการการยืม และการหมุนเวียนสื่อให้กับนักศึกษา เครือข่ายของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จัดทำสื่อต่าง ๆ ขึ้นเอง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น พร้อมทั้งติดตาม พัฒนา และรายงานการใช้สื่อ

4.3 ฝ่ายหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งหมายถึง สถานที่หรือแหล่งจัดการศึกษานานสถานศึกษานั้น ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำคอยช่วยเหลือ ในการขึ้นทะเบียน ลงทะเบียนจัดการเรียนการสอน และออกหลักสูตรทางการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ คล้ายกับสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษาเพื่อ ชุมชนในเขตภูเขา โรงพยาบาล สถานีอนามัย ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชน สำนักงานเกษตร

หน้าที่และความรับผิดชอบ ในการสรรหา สรรวจ ให้มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำหนดแนวทางการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดข้อ ตกลงร่วมกันในการดำเนินการศึกษาตามรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมขวัญและ กำลังใจแก่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีการสำรวจ สรรหาความพร้อมของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประสานงานรายละเอียดและมีข้อตกลง กำหนดแนว ทางการดำเนินงานร่วมกันประกาศจัดตั้งให้เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามระเบียบของ ทางราชการ จัดทำแผนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการ จัดการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาคูณภาพชีวิต สนับสนุน สื่อ อุปกรณ์ คู่มือครู และนักศึกษา หลักสูตร แบบเรียน และหลักฐานทางการศึกษาต่าง ๆ ยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณให้กับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ประเภทและการดำเนินงานของหน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน

1. โรงเรียนผู้ใหญ่ หมายถึง สถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัด การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและสายอาชีพตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด และได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้ใหญ่อจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน บทบาทและ หน้าที่โรงเรียนผู้ใหญ่ เป็นสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญแบบขั้นเรียนและสายอาชีพ สถานศึกษาเหล่านี้บางครั้งจัดนำวัดาให้กับพระภิกษุสามเณร การจัดตั้งจะต้องได้รับการประกาศจัดตั้งจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นโรงเรียนผู้ใหญ่

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกรมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและอาชีพ การส่งเสริมและสนับสนุน มีการจัดงบประมาณเป็นค่าดำเนินการ ค่าตอบแทนครูผู้สอน ผู้บริหาร พร้อมทั้งจัดวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน จัดฝึกอบรมครูผู้สอน นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอน กลุ่มเป้าหมาย ประชาชน และมิชชันนารีที่สนใจ เรียน การศึกษานอกโรงเรียนในการกำกับดูแลโรงเรียนผู้ใหญ่วางร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ติดตาม กำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรและมีคุณภาพ การยกย่องชมเชย คัดเลือกโรงเรียนผู้ใหญ่วางที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนดีเด่นประจำปี มอบโล่ รางวัล ประกาศเกียรติคุณ เข็มเชิดชูเกียรติ ให้นักเรียนและผู้เรียน

ครูผู้สอนในหน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ครูผู้สอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ แบบวิธีเรียนด้วยตนเอง จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และจัดศูนย์การเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดหาผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จัดศูนย์การเรียน ให้นักปรีกษา ให้นักแนะแนว แนวทางการเรียน ดำเนินการ วัดผล ประเมินผล และให้นักศึกษาเป็นสื่อในการนำความรู้ไปสู่ประชาชน

ครูโรงเรียนผู้ใหญ่วางสายอาชีพ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เป็นบุคคลที่ดำเนินกิจการอาชีพของตนเองภายในครอบครัวในสาขาวิชานั้น ๆ โดยการแต่งตั้งจาก จังหวัด หรือผู้ที่กรมมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูสอนวิชาชีพที่ตนทำอยู่ และประสบผลสำเร็จ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และกลุ่มสนใจ

2. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเองตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน บทบาทหน้าที่ เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญแบบวิธีเรียนด้วยตนเอง จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จัดศูนย์การเรียน การจัดตั้งได้รับประกาศจัดตั้งจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน การดำเนินการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และจัดศูนย์การเรียน การส่งเสริมสนับสนุน กลุ่มเป้าหมายผู้สนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหาร หมายถึง หน่วยงานของรัฐ สังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีความพร้อมในการให้บริการการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพแก่ทหารประจำการอย่างต่อเนื่องจนจบหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน และประกาศจัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้ใหญ่อจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีคุณลักษณะที่เหมาะสมคือ มีสถานที่เรียน สถานที่พบกลุ่ม มีครูทหาร ซึ่งเป็นข้าราชการทหารในสังกัดทั้ง 3 เหล่าทัพ ที่ได้ผ่านการอบรมจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สอน ส่วนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระเบียบการที่กำหนด

4. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเรือนจำและสถานพินิจเด็ก หมายถึง หน่วยงานของรัฐ สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีความพร้อมในการให้บริการการศึกษาสายสามัญและฝึกทักษะอาชีพแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและประกาศจัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้ใหญ่อจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน และมีครูเรือนจำซึ่งเป็นข้าราชการเรือนจำที่ได้ผ่านการอบรมจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สอน ส่วนบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ก็เป็นไปตามระเบียบการที่กำหนด

5. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในสถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการทางด้านอาชีพเพื่อหวังผลทางเศรษฐกิจ โดยมีผู้ดำเนินการอยู่เป็นประจำ และมีความพร้อมที่จะจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนแต่ละหลักสูตร โดยมีครูสามัญและครูวิชาชีพที่ได้ผ่านการอบรมจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สอน ส่วนบทบาทหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ ก็เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

6. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในองค์กรเอกชน หมายถึง หน่วยงานภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งมีความพร้อมในการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด และมีคุณลักษณะที่เหมาะสมคือ มีสถานที่เรียน สถานที่พบกลุ่ม จัดกิจกรรม มีครูประจำกลุ่มซึ่งผ่านการอบรมจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สอน ส่วนระเบียบการต่าง ๆ ก็เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

7. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในรัฐวิสาหกิจ หมายถึง หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจัดระบบบริหารภายในหน่วยงาน โดยได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน และมีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีสถานที่จัดกิจกรรมและสามารถจัดระบบเวลาการทำงานให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละหลักสูตร โดยมีครูธุรกิจ ซึ่งมีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ด้านธุรกิจ และผ่านการอบรมจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สอน ส่วนกิจกรรม บทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ก็เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

8. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอซึ่งมีบุคลากรที่เป็นข้าราชการปฏิบัติงานและดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ สายอาชีว และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสร็จขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาสายสามัญทั้งวิธีการเรียนแบบทางไกลตนเองและชั้นเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินงานจัดการศึกษาสายอาชีว กล่าวคือ กลุ่มสนใจ กลุ่มพัฒนาอาชีว และวิชาชีพระยะสั้น ดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสร็จขั้นพื้นฐาน ส่วนการจัดตั้งต้องมีผู้ประสงค์จะเรียนตามหลักสูตร มีครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมและได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจัดชั้นเรียน และกลุ่มต่าง ๆ การดำเนินการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าดำเนินการ เช่น ค่าตอบแทนผู้บริหาร และผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ฝึกอบรมครูผู้สอน นิเทศติดตามผลดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมายประชาชนในพื้นที่ซึ่งประสงค์จะเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและสายอาชีว การกำกับดูแลศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรและมีคุณภาพ การยกย่องชมเชย

ครูผู้สอนในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นผู้ทำหน้าที่สอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ สายอาชีว และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสร็จขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดหาผู้เรียน ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำแนวทางการเรียนการสอน ดำเนินการวัดผล ประเมินผล และให้นักศึกษาเป็นสื่อในการนำความรู้ไปสู่

ประชาชน นอกจากนี้ครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในระดับหมู่บ้าน เพื่อเป็นผู้สอนตามหลักสูตร เป็นผู้จัดการกิจกรรมและประสานงาน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งในพื้นที่ปกติ และพื้นที่ในบริเวณหมู่บ้านชายแดน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน มีการสำรวจ ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน วิเคราะห์ข้อมูล วางแผน การจัดการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ประสานงาน การจัดหาวิทยากรท้องถิ่น ดำเนินการจัดกลุ่ม ขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มผู้เรียน และสอนชั้นเรียน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือ

9. อาศรม หมายถึง ศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา ซึ่งจัดการศึกษาให้กับชายเขาในพื้นที่ห่างไกล ในรูปแบบของการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน มีบทบาทหน้าที่จัดการศึกษาให้เด็ก เยาวชน หรือผู้ใหญ่ โดยใช้หลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษา จัดหอพักชั่วคราว สำหรับผู้เข้ารับการอบรมจนจบหลักสูตร

การจัดตั้งหมู่บ้านที่มีความพร้อมเสนอขออนุญาตจัดตั้งต่อผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน แล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุมัติการจัดตั้ง โดยออกหนังสือสำคัญอนุมัติการจัดตั้ง การดำเนินการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนเด็กในวัยเรียนในเวลากลางวัน จัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ในเวลากลางคืน กลุ่มเป้าหมาย เด็ก และเยาวชนในวัยเรียน ผู้ใหญ่ที่พลาดโอกาสในวัยเรียน ประชากรชาวเขาในหมู่บ้าน ผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในอาศรม ประกอบด้วย ครูอาสาสมัครศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา และครูนิเทศ เป็นบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีฐานะเป็นลูกจ้างชั่วคราว หน้าที่ที่คล้ายครูใหญ่ คือ การบริหาร กำกับ ดูแล ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา หน้าที่การบริหาร กำกับ ดูแล ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครในกลุ่มหมู่บ้านที่รับผิดชอบ หน้าที่ด้านวิชาการในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูอาสาสมัคร ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ ประสานงานกับอำเภอและจังหวัดในเรื่องการดำเนินงาน ปฏิบัติงานการสอนแทนครูอาสาสมัครในกรณีที่ไม่มีความรู้ในหมู่บ้าน อบรมครู

อาสาสมัคร อบรมเพิ่มเติมให้ครูอาสาสมัครที่อยู่ในระหว่างปฏิบัติงานจัดประชุมประจำเดือนให้มีการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูอาสาสมัครภายในหมู่บ้าน

4. ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้มีหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ และกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองได้ จัดทำแผนงานและกิจกรรมด้านการศึกษาโดยใช้ทรัพยากร แหล่งวิทยากรท้องถิ่น ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นระบบเครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สืบค้น และรวบรวมวิทยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่จัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ ประสานงานแหล่งวิทยากร ผู้รู้ ผู้ชำนาญการท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว โครงการพัฒนาชุมชน วัด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

5. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาชุมชน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุน จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์และกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองได้ จัดทำแผนงานและกิจกรรมด้านการศึกษา โดยใช้ทรัพยากร แหล่งวิทยากรในท้องถิ่น ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษาให้เป็นระบบเครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สืบค้น และประเมินศักยภาพในด้านขีดความสามารถของชุมชน จัดประเภทลักษณะของชุมชนที่มีขีดความสามารถสูงที่จะเป็นแหล่งวิทยากรให้กับชุมชน กระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนเสนอความต้องการของตนเองและปัญหาในข้อจำกัดของชุมชน รวบรวมข้อมูลจากแหล่งวิทยากรผู้รู้ครูชาวบ้านสาขาต่าง ๆ ของแต่ละชุมชน ร่วมกับชุมชนในการวิเคราะห์ และวางแผนการจัดการศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จัดทำข้อมูลและทะเบียนฐานชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนและการดำเนินงาน การพบปะพูดคุย ท้าความเข้าใจ ประสานงานกับครูชาวบ้าน สนับสนุนส่งเสริมในด้านสื่อ อุปกรณ์ เทคนิคการถ่ายทอด กำหนดนัดหมาย ท้าความตกลงการทำงานร่วมกันของชุมชน ติดตามและประเมินผลงานร่วมกับยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ชูชัย สมิทธิไกล (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง พบว่า เพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจในจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองมากกว่าเพศชายอยู่จำนวนแปดพฤติกรรม ในขณะที่เพศชายมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศหญิงเพียงสองพฤติกรรมเท่านั้น และศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาตอนปลายลงไป มักมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมไปในทิศทางบวกน้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525 : 248) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องจริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษา สังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครู 18 แห่งทั่วประเทศ จำนวน 10,954 คน พบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า อายุที่ต่างกัน มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับในกลุ่มนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เฉลิมชัย รัตนทวี (2527 : 58 - 59) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารและครู ในเขตการศึกษา 12 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของรัฐบาลตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และตามทัศนะของครูอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของรัฐบาล

ตามทัศนะของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของรัฐบาลตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประณมรัตน์ แพรด้า (2527 : 51) ได้ศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เรื่องการส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของรัฐบาล พบว่า ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารและครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติสูงทุกด้าน นอกจากด้านการประหยัดและออมที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อรวมค่านิยมทุกด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารอยู่ในเกณฑ์สูง แต่ตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและครูอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ไวท์ (White. 1969 : 610) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมและทัศนคติของบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ กันคือ ครู นักศึกษาบริหารธุรกิจและพนักงาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาบริหารธุรกิจและพนักงาน มีค่านิยมทางวิชาการ สุนทรียภาพและศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มครูมีค่านิยมทางการเงินและทางสังคมสูงกว่ากลุ่มพนักงาน และยังมีค่านิยมทางการเงินและทางศาสนาสูงกว่ากลุ่มนักศึกษบริหารธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบตรวจสอบ (Verification) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีต่อคำนิยามในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอของจังหวัดสงขลา ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 10 อำเภอ ในจังหวัดสงขลา ซึ่งแต่ละศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอของจังหวัดสงขลา มีบุคลากร จำนวน 5-7 คน รวมประชากรทั้งสิ้นประมาณ 60 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยวิธีของ เกรงซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จําแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. อำเภอเมือง	6	6
2. อำเภอหาดใหญ่	7	7
3. อำเภอสะเตง	6	6
4. อำเภอรัตนภูมิ	6	5
5. อำเภอจะนะ	6	4
6. อำเภอเทพา	5	4
7. อำเภอร่อนค	6	5
8. อำเภอสะทิงพระ	6	5
9. อำเภอสะบ้าย้อย	6	4
10. อำเภอนาทวี	6	6
รวม	60	52

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอต่อค่านิยมในการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ รวมเป็น 25 ข้อ โดยให้มาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่ง โดยให้เกณฑ์ประเมิณดังนี้

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้ของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอาเภอทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านการประพฤติตนตามคุณธรรม
ด้านการพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการเก็บออม และ
ด้านการรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละ
ด้านดังนี้

- | | | |
|-------------|---------|----------------------|
| 1.00 - 1.49 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
| 1.50 - 3.49 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย |
| 2.50 - 3.49 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ |
| 3.50 - 4.49 | หมายถึง | เห็นด้วย |
| 4.50 - 5.00 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง |

วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับ
การปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอาเภอ แล้วได้นำไปตรวจสอบตาม
ขั้นตอนดังนี้

1. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในด้านความถูกต้อง
ในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความชัดเจนของข้อความถามกับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของ
เครื่องมือ

2. ทำการปรับปรุงเครื่องมือแล้ว ไปทดลองใช้กับบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอาเภอในจังหวัดพัทลุงซึ่งไม่ชักกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์
หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้อัตราส่วนที่ ที่ระดับทางสถิติ .05 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่า
สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบอัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งแบบสอบถามทั้ง 52 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 อำเภอ โดยผ่านหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
2. เมื่อผู้กรอกแบบสอบถามกรอกเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอรวบรวมส่งให้ผู้ช่วยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดส่งขลา
3. ผู้วิจัยได้ไปขอรับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้ช่วยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้ง 52 ฉบับ ซึ่งใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน 2540 ถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 2540

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว การวิเคราะห์ค่านิยมในการปฏิบัติงาน และการเปรียบเทียบค่านิยมในการปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดในบทที่ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ไชสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s^2_i}{s^2_t} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด

n แทน จำนวนของแบบสอบถามทั้งหมด

$\sum s^2_i$ แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามรายข้อ

s^2_t แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการ

การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ใต้แก่

2.1 หาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนชุดคะแนน

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนชุดคะแนน

2.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน

โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s^2_1}{N_1} + \frac{s^2_2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณา

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

s^2_1, s^2_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

N_1, N_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
X_1	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
X_2	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
S	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S_1	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1
S_2	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 2
N_1	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มที่ 1
N_2	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มที่ 2
t	หมายถึง	ค่าสถิติจากการทดสอบค่าที (t - distribution)
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t = 1.96 - 2.57)
**	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (t = 2.58)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน

คือ

ตอน 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอน 2 การวิเคราะห์ค่านิยมในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

ตอน 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ
ดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
<u>ตำแหน่ง</u>		
ผู้บริหาร	8	15.37
เจ้าหน้าที่	44	84.63
รวม	52	100.0
<u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 30 ปี	26	50.00
30 ปีขึ้นไป	26	50.00
รวม	52	100.0
<u>วุฒิทางการศึกษา</u>		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	17.31
ปริญญาตรีขึ้นไป	43	82.69
รวม	52	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 8 คน (ร้อยละ 15.37) และเจ้าหน้าที่ จำนวน 44 คน (ร้อยละ 84.63) รวม 52 คน (ร้อยละ 100.00)

อายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 26 คน (ร้อยละ 50.00) 30 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน (ร้อยละ 50.00) รวม 52 คน (ร้อยละ 100.00)

วุฒิทางการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 17.71) ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 43 คน (ร้อยละ 82.69) รวม 52 คน (ร้อยละ 100.00)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่านิยมในการปฏิบัติงาน

ในตอนนี้เป็นกรวิเคราะห์ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ศูนย์ อดยใช้
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ดังตาราง 3 - 9 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติ
งานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ อดยรวมและเป็น
รายชื่อ

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>			
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ ที่วางไว้	4.44	.59	เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการ ปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.48	.54	เห็นด้วย
ข้าราชการไม่จำเป็นต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.33	1.22	ไม่เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.64	.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการ ถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.25	.81	เห็นด้วย
รวม	4.03	.43	เห็นด้วย

ตาราง 3 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>			
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจ ของข้าราชการ	4.37	.72	เห็นด้วย
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.06	.75	เห็นด้วย
การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.08	1.06	ไม่แน่ใจ
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี	4.37	.63	เห็นด้วย
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.29	.75	เห็นด้วย
รวม	4.03	.42	เห็นด้วย
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>			
การปฏิบัติหน้าที่การงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.37	.63	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.73	.97	เห็นด้วย
การทำงานจะต้องมีการอบรม ประมุขประเทศก่อนเสมอ	4.02	.96	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.33	1.12	ไม่แน่ใจ
การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.58	1.21	ไม่แน่ใจ
รวม	3.80	.44	เห็นด้วย

ตาราง 3 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>			
การทำงานทำให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องง้อวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.14	1.22	ไม่แน่ใจ
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.90	1.05	เห็นด้วย
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	3.12	1.34	ไม่แน่ใจ
การใช้รถยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงานย่อมสะดวก	4.37	.84	เห็นด้วย
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น	4.44	.67	เห็นด้วย
รวม	3.79	.56	เห็นด้วย
<u>ด้านการรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์</u>			
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.46	.61	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.23	.68	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	4.17	.68	เห็นด้วย
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมสนับสนุนทุกศาสนา	4.25	.71	เห็นด้วย

ตาราง 3 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	4.40	.53	เห็นด้วย
รวม	4.30	.44	เห็นด้วย
รวมทั้งสิ้น	3.99	.33	เห็นด้วย

จากตาราง 3 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.99$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ($\bar{X} = 3.80 - 4.03$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านการมีระเบียบวินัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย

($\bar{X} = 2.33 - 4.48$) ยกเว้นข้อข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.64$)

ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย ($\bar{X} = 4.06 - 4.37$) ยกเว้นเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดั่งนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.08$)

ในด้านการพึ่งตนเองขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.73 - 4.37$) แต่เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ทุกคนต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมออยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.85 - 4.50$)

ในด้านการประหยัดเวลา การเก็บข้อมูล พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.90 - 4.44$) แต่ในเรื่องการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นได้จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน และเรื่องการสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงาน อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.12 - 3.14$)

ในด้านการรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ($\bar{X} = 4.17 - 4.46$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งผู้บริหาร

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>			
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.75	.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.63	.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	1.88	.99	ไม่เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.63	.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการ ถือเป็นภาระเสียสละของบุคคล	4.25	.46	เห็นด้วย
รวม	4.03	.31	เห็นด้วย
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>			
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจของข้าราชการ	4.63	.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.13	.64	เห็นด้วย
การปฏิบัติงานในหน้าที่ใดดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.50	.54	เห็นด้วย
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี	4.75	.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตาราง 4 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.13	.84	เห็นด้วย
รวม	4.23	.29	เห็นด้วย
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>			
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.50	.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.63	.74	เห็นด้วย
การทำงานจะต้องมีการอบรม ปฐมนิเทศก่อนเสมอ	4.25	.71	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละ เวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.25	.84	ไม่แน่ใจ
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	4.50	.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.03	.20	เห็นด้วย
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>			
การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.50	1.41	เห็นด้วย
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	4.25	.46	เห็นด้วย
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	2.63	1.30	ไม่แน่ใจ

ตาราง 4 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การใช้รถยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน			
ยอมสะดวก	4.38	.92	เห็นด้วย
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ			
มีความจำเป็น	4.63	.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	3.88	.67	เห็นด้วย
<u>ด้านการรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์</u>			
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.50	.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนานในชีวิตประจำวัน	4.25	.71	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องดูแลความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความ			
มั่นคงของชาติ	4.25	.46	เห็นด้วย
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมสนับสนุนทุกศาสนา	4.00	1.31	เห็นด้วย
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ			
สถาบันพระมหากษัตริย์	4.50	.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.30	.47	เห็นด้วย
รวมทั้งสิ้น	4.09	.27	เห็นด้วย

จากตาราง 4 แสดงว่าบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ($\bar{X} = 4.03 - 4.30$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.63 - 4.75$) แต่เรื่องข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการ ถือเป็นการเสียสละของบุคคลอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.25$) และเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{X} = 1.88$)

ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.50 - 4.13$) แต่ในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทน เป็นหัวใจของข้าราชการ และการยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.63 - 4.75$)

ในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.03$) ส่วนในด้านการปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.50$) ยกเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.25$)

ในด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม อยู่ในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.50 - 4.38$) ยกเว้นการเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.63$) การสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงาน อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 2.63$)

ในด้านการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า เห็นด้วย ($\bar{X} = 4.00 - 4.25$) ยกเว้นข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจ อันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.50$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>			
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.39	.58	เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.45	.59	เห็นด้วย
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.41	1.25	ไม่เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.64	.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการ ถือเป็นภาระเสียสละของบุคคล	4.25	.87	เห็นด้วย
รวม	4.03	.45	เห็นด้วย
<u>การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>			
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจของข้าราชการ	4.32	.74	เห็นด้วย
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.06	.78	เห็นด้วย
การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.00	1.12	ไม่แน่ใจ
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี	4.30	.63	เห็นด้วย

ตาราง 5 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.32	.74	เห็นด้วย
รวม	4.00	.44	เห็นด้วย
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>			
การปฏิบัติหน้าที่การงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.34	.65	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.75	1.01	เห็นด้วย
การทำงานจะต้องมีการอบรม ประชุมนิเทศก่อนเสมอ	3.98	1.00	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.34	1.16	ไม่แน่ใจ
การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.41	1.23	ไม่แน่ใจ
รวม	3.76	.46	เห็นด้วย
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>			
การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.07	1.19	ไม่แน่ใจ
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.84	1.12	เห็นด้วย

ตาราง 5 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	3.20	1.34	ไม่แน่ใจ
การใช้รถยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ย่อมสะดวก	4.36	.84	เห็นด้วย
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น	4.41	.69	เห็นด้วย
รวม	3.78	.55	เห็นด้วย
<u>ด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์</u>			
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.45	.63	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.23	.68	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงของชาติ	4.16	.71	เห็นด้วย
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมพัฒนาทุกศาสนา	4.30	.55	เห็นด้วย
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์	4.39	.54	เห็นด้วย
รวม	4.30	.45	เห็นด้วย
รวมทั้งสิ้น	3.97	.34	เห็นด้วย

จากตาราง 5 แสดงว่าบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.97$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ($\bar{X} = 3.76 - 4.30$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านการศึกษาระเบียบวินัยและการเคารพ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.25 - 4.45$) แต่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องข้าราชการ จะต้องมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.64$) และไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทิน การปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.41$)

ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา อยู่ในระดับเห็นด้วยเกือบทุกข้อ ($\bar{X} = 4.00 - 4.32$) ยกเว้นอยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติงานหน้าที่ได้ดั้นจ้องต้องถูกจ้างผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.00$)

ในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.75 - 4.34$) แต่อยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้อง เสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลาย่อมได้ผลงานดีเสมอ ($\bar{X} = 3.34 - 3.41$) ตามลำดับ

ในด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.84 - 4.41$) แต่อยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่อง การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน และการสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมาก มาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.07$ และ 3.20) ตาม ลำดับ

ในด้านการรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ($\bar{X} = 4.16 - 4.45$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติ
งานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>			
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ ที่วางไว้	4.46	.51	เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการ ปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.42	.58	เห็นด้วย
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.54	1.36	ไม่แน่ใจ
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.65	.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการ ถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.27	.72	เห็นด้วย
รวม	4.07	.48	เห็นด้วย
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>			
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจ ของข้าราชการ	4.23	.77	เห็นด้วย
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.08	.80	เห็นด้วย
การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	2.88	.91	ไม่แน่ใจ
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี	4.42	.58	เห็นด้วย

ตาราง 6 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.38	.75	เห็นด้วย
รวม	4.00	.42	เห็นด้วย
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>			
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.31	.55	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.85	1.01	เห็นด้วย
การทำงานจะต้องมีการอบรม ปฐมนิเทศก่อนเสมอ	4.23	.82	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.42	.99	ไม่แน่ใจ
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.38	1.27	ไม่แน่ใจ
รวม	3.85	.48	เห็นด้วย
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>			
การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.19	1.23	ไม่แน่ใจ
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.96	1.11	เห็นด้วย

ตาราง 6 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นลสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	3.12	1.37	ไม่แน่ใจ
การนำรถยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ย่อมสะดวก	4.42	.76	เห็นด้วย
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น	4.45	.63	เห็นด้วย
รวม	3.81	.56	เห็นด้วย
<u>ด้านการรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์</u>			
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.42	.64	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.15	.54	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงของชาติ	4.27	.45	เห็นด้วย
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมพัฒนาบำรุงทุกศาสนา	4.23	.51	เห็นด้วย
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์	4.31	.47	เห็นด้วย
รวม	4.28	.39	เห็นด้วย
รวมทั้งสิ้น	4.00	.34	เห็นด้วย

จากตาราง 6 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัด สงขลา ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยามการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.00$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ($\bar{X} = 3.81 - 4.07$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย อยู่ในระดับเห็นด้วยสามข้อ ($\bar{X} = 4.27 - 4.46$) แต่อยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่องข้าราชการ ไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.54$) และอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่อง ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.65$)

ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนาอยู่ในระดับเห็นด้วยสี่ข้อ ($\bar{X} = 4.08 - 4.38$) แต่อยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดั่งนั้น จะต้องถูกจำคุกด้วยโทษ ($\bar{X} = 2.88$)

ในด้านการพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับเห็นด้วยสามข้อ ($\bar{X} = 3.85 - 4.31$) แต่อยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่การทำงานเต็มเวลา ย่อม ได้ผลงานดีเสมอ และการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง ($\bar{X} = 3.38$ และ 3.42) ตามลำดับ

ในด้านการประหยัดเวลาการเก็บออมอยู่ในระดับเห็นด้วยสามข้อ ($\bar{X} = 3.96 - 4.45$) แต่อยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่อง การสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่ มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงานและการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นไม่จำเป็นต้องใช้ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.12$ และ 3.19) ตามลำดับ

ในด้านการรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ($\bar{X} = 4.15 - 4.42$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>			
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.42	.64	เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.54	.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.12	1.03	ไม่เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.62	.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.23	.91	เห็นด้วย
รวม	3.98	.38	เห็นด้วย
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>			
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจของข้าราชการ	4.50	.65	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.04	.72	เห็นด้วย
การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดั่งนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.27	1.19	ไม่แน่ใจ
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงานเป็นสิ่งที่ดี	4.31	.68	เห็นด้วย

ตาราง 7 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.19	.75	เห็นด้วย
รวม	4.06	.43	เห็นด้วย
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>			
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.42	.70	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.62	.94	เห็นด้วย
การทำงานจะต้องมีการอบรม บ่มนิสัยก่อนเสมอ	3.81	1.06	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.19	1.23	ไม่แน่ใจ
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.77	1.14	เห็นด้วย
รวม	3.76	.40	เห็นด้วย
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>			
การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.08	1.23	ไม่แน่ใจ
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.85	1.01	เห็นด้วย

ตาราง 7 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	3.12	1.34	ไม่แน่ใจ
การใช้จ่ายยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ย่อมสะดวก	4.31	.93	เห็นด้วย
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น	4.54	.71	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	3.78	.58	เห็นด้วย
<u>ด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์</u>			
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.50	.58	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.31	.79	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงของชาติ	4.08	.85	เห็นด้วย
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงทุกศาสนา	4.29	.89	เห็นด้วย
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์	4.50	.58	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.33	.50	เห็นด้วย
รวมทั้งสิ้น	3.98	.33	เห็นด้วย

จากตาราง 7 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.98$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ($\bar{X} = 3.76 - 4.06$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพ อยู่ในระดับเห็นด้วยสองข้อ ($\bar{X} = 4.23 - 4.42$) แต่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ และข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.54$ และ 4.62) ตามลำดับ และอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.12$)

ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.04 - 4.31$) แต่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละ อดทน เป็นหัวใจของข้าราชการ ($\bar{X} = 4.50$) และอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ใดก็ตาม จะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.27$)

ในด้านการพึ่งตนเอง ยยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับเห็นด้วยเกือบทุกข้อ ($\bar{X} = 3.62 - 4.42$) ยกเว้นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง ($\bar{X} = 3.19$)

ในด้านการประหยัดเวลา การเก็บออมอยู่ในระดับเห็นด้วยสองข้อ ($\bar{X} = 3.85 - 4.31$) แต่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น ($\bar{X} = 4.54$) และไม่เห็นด้วยสองข้อ ($\bar{X} = 3.08 - 3.12$)

ในด้านการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับเห็นด้วยสามข้อ ($\bar{X} = 4.08 - 4.31$) และเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 4.50$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>			
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.33	.50	เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.33	.71	เห็นด้วย
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.33	1.12	ไม่เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.56	.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.00	1.00	เห็นด้วย
รวม	3.91	.52	เห็นด้วย
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>			
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจของข้าราชการ	3.91	1.01	เห็นด้วย
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.56	.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.44	.88	ไม่แน่ใจ
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงานเป็นสิ่งที่ดี	4.22	.67	เห็นด้วย

ตาราง 8 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.33	.71	เห็นด้วย
รวม	4.20	.35	เห็นด้วย
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>			
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ			
ก่อนเสมอ	4.33	.71	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	4.11	.78	เห็นด้วย
การทำงานจะต้องมีการอบรม ปฐมนิเทศก่อนเสมอ	3.89	1.05	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา			
ตลอด 24 ชั่วโมง	3.33	1.41	ไม่เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.33	1.41	ไม่เห็นด้วย
รวม	3.80	.49	เห็นด้วย
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>			
การทำงานทำให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ			
อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.94	.88	ไม่เห็นด้วย
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น			
สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.77	1.20	เห็นด้วย

ตาราง 8 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงาน	3.22	1.30	ไม่แน่ใจ
การใช้จ่ายเงินของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ย่อมสะดวก	4.56	.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น	4.44	.73	เห็นด้วย
รวม	3.89	.33	เห็นด้วย
<u>ด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์</u>			
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.33	.71	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.11	.33	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงของชาติ	3.78	.83	เห็นด้วย
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงทุกศาสนา	4.22	.44	เห็นด้วย
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์	4.11	.60	เห็นด้วย
รวม	4.11	.41	เห็นด้วย
รวมทั้งสิ้น	3.98	.28	เห็นด้วย

จากตาราง 8 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.98$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ($\bar{X} = 3.80 - 4.11$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.00 - 4.33$) และเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.50$) แต่ไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.33$)

ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.91 - 4.33$) และเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี ($\bar{X} = 4.56$) แต่อยู่ในระดับไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติงานหน้าที่ใดที่หนึ่งจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.44$)

ในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.89 - 4.33$) แต่ไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลาย่อมได้ผลงานดีเสมอ ($\bar{X} = 3.33$)

ในด้านการประหยัดเวลา การเก็บออก อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการใช้รถยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงานย่อมสะดวก ($\bar{X} = 4.50$) นอกนั้นอยู่ในระดับเห็นด้วยสองข้อ ($\bar{X} = 3.77 - 4.44$) และไม่แน่ใจสองข้อ ($\bar{X} = 3.22 - 3.94$)

ในด้านการรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ($\bar{X} = 3.78 - 4.11$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>			
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.49	.59	เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.51	.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.33	1.25	ไม่เห็นด้วย
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.65	.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.30	.77	เห็นด้วย
รวม	4.05	.41	เห็นด้วย
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>			
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจของข้าราชการ	4.35	.65	เห็นด้วย
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	3.95	.75	เห็นด้วย
การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดั่งนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.00	1.09	ไม่แน่ใจ
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงานเป็นสิ่งที่ดี	4.40	.62	เห็นด้วย

ตาราง 9 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.28	.77	เห็นด้วย
รวม	4.00	.43	เห็นด้วย
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>			
การปฏิบัติหน้าที่การงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ			
ก่อนเสมอ	4.37	.62	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.65	1.00	ไม่แน่ใจ
การทำงานจะต้องมีการอบรม ปฐมนิเทศก่อนเสมอ	4.05	.95	เห็นด้วย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา			
ตลอด 24 ชั่วโมง	3.33	1.06	ไม่แน่ใจ
การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.63	1.18	เห็นด้วย
รวม	3.80	.43	เห็นด้วย
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>			
การทำงานทำให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ			
อุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.07	1.28	ไม่แน่ใจ
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น			
สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.93	1.03	เห็นด้วย

ตาราง 9 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	3.09	1.36	ไม่แน่ใจ
การใช้จ่ายเงินของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ย่อมสะดวก	4.33	.89	เห็นด้วย
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น	4.44	.66	เห็นด้วย
รวม	3.77	.60	เห็นด้วย
<u>ด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์</u>			
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.49	.59	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.26	.93	เห็นด้วย
ข้าราชการต้องดูแลความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงของชาติ	4.26	.62	เห็นด้วย
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงทุกศาสนา	4.26	.76	เห็นด้วย
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์	4.47	.51	เห็นด้วย
รวม	4.34	.44	เห็นด้วย
รวมทั้งสิ้น	3.99	.34	เห็นด้วย

จากตาราง 9 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.99$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.30 - 4.49$) และเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.51 - 4.65$) แต่ไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.33$)

ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.95 - 4.35$) แต่ไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดั่งนั้นจะต้องถูกวิพากษ์กับบัญชา ($\bar{X} = 3.00$)

ในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับเห็นด้วยสามข้อ ($\bar{X} = 3.63 - 4.37$) แต่ไม่แน่ใจในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นยอมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ ($\bar{X} = 3.33$ และ 3.65) ตามลำดับ

ในด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.93 - 4.44$) แต่ไม่แน่ใจในเรื่องการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน และการสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.07$ และ 3.09) ตามลำดับ

ในด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ($\bar{X} = 4.26 - 4.49$)

ตอน 3 การเปรียบเทียบค่านิยมในการปฏิบัติงาน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีตำแหน่งที่แตกต่างกัน

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร (N ₁ = 8)		เจ้าหน้าที่ (N ₂ =44)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>					
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.75	.46	4.39	.58	1.96
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.63	.52	4.45	.59	.85
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	1.88	.99	2.41	1.25	1.34
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.63	.52	4.64	.49	.06
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.25	.46	4.25	.87	.00
รวม	4.03	.31	4.03	.45	.02

ตาราง 10 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร (N ₁ = 8)		เจ้าหน้าที่ (N ₂ =44)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>					
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจ ของข้าราชการ	4.63	.52	4.32	.74	1.43
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.13	.64	4.06	.78	.31
การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.50	.54	3.00	1.12	1.97
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี	4.75	.46	4.30	.63	2.40*
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งจะให้คนทุกคนทำความดี	4.13	.84	4.32	.74	.61
รวม	4.23	.29	4.00	.44	1.88
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>					
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.50	.54	4.34	.65	.75
การปฏิบัติหน้าที่การทำงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.63	.74	3.75	1.01	.41
การทำงานจะต้องมีการอบรม บรมนิเทศก่อนเสมอ	4.25	.71	3.98	1.00	.93
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.25	.89	3.34	1.16	.25

ตาราง 10 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร (N ₁ = 8)		เจ้าหน้าที่ (N ₂ =44)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	4.50	.54	3.41	1.23	4.13**
รวม	4.03	.20	3.76	.46	2.65**
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>					
การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุ					
อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.50	1.41	3.07	1.19	.81
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น					
สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	4.25	.46	3.84	1.12	1.74
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะ					
ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	2.63	1.30	3.20	1.34	1.15
การใช้จ่ายยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน					
ย่อมสะดวก	4.38	.92	4.36	.84	.03
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ					
มีความจำเป็น	4.63	.52	4.41	.69	1.02
รวม	3.88	.67	3.78	.55	.39

ตาราง 10 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร (N ₁ = 8)		เจ้าหน้าที่ (N ₂ =44)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
<u>ด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์</u>					
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.50	.54	4.45	.63	.22
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนานชีวิตประจำวัน	4.25	.71	4.23	.68	.08
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	4.25	.46	4.16	.71	.46
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงทุกศาสนา	4.00	1.31	4.30	.55	.63
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	4.50	.52	4.39	.54	.55
รวม	4.30	.47	4.30	.45	.03
รวมทั้งสิ้น	4.09	.27	3.97	.34	1.06

จากตาราง 10 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันที่ระดับ .01 ในด้านการพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ($t = 2.65$) ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันที่ระดับ .01 ในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ที่ทำงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลดีเสมอ ($t = 4.13$) ของด้านการพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี ($t = 2.40$) ของด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการ
ปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีอายุที่แตกต่างกัน

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 30 ปี (N ₁ = 26)		30 ปีขึ้นไป (N ₂ = 26)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>					
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.46	.51	4.42	.64	.24
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.42	.58	4.54	.51	.76
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.54	1.36	2.12	1.03	1.26
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.65	.49	4.62	.50	.28
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.27	.72	4.23	.91	.19
รวม	4.07	.48	3.98	.38	.71
<u>การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>					
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจของข้าราชการ	4.23	.77	4.50	.65	1.37
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.08	.80	4.04	.72	.18
การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	2.88	.91	3.27	1.19	1.31

ตาราง 11 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 30 ปี (N ₁ = 26)		30 ปีขึ้นไป (N ₂ = 26)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี	4.42	.58	4.31	.68	.66
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.38	.75	4.19	.75	.92
รวม	4.00	.42	4.06	.43	.52
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>					
การปฏิบัติหน้าที่การงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.31	.55	4.42	.70	.66
การปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	3.85	1.01	3.62	.94	.85
การทำงานจะต้องมีการอบรม ปฐมนิเทศก่อนเสมอ	4.23	.82	3.81	1.06	1.66
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.42	.99	3.19	1.23	.87
การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.38	1.27	3.77	1.14	1.15
รวม	3.85	.48	3.76	.40	.69

ตาราง 11 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 30 ปี (N ₁ = 26)		30 ปีขึ้นไป (N ₂ = 26)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>					
การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องงำใช้วัสดุ					
อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.19	1.23	3.08	1.23	.37
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็น					
สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.96	1.11	3.85	1.01	.39
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องงำใช้อย่างมากมาย แม้จะ					
ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	3.12	1.37	3.12	1.34	.00
การไ้รลดนต้งของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงาน					
ย่อมสะดวก	4.42	.76	4.31	.93	.49
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ					
มีความจำเป็น	4.45	.63	4.54	.71	1.04
รวม	3.81	.56	3.78	.58	.19
<u>ด้านการรักษาติ ศาสน์ กษัตริย์</u>					
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.42	.64	4.50	.58	.45
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.15	.54	4.31	.79	.82

ตาราง 11 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 30 ปี (N ₁ = 26)		30 ปีขึ้นไป (N ₂ = 26)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	4.27	.45	4.08	.85	1.02
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมทุนบำรุงทุกศาสนา	4.23	.51	4.27	.87	.19
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	4.31	.47	4.50	.58	1.31
รวม	4.28	.39	4.33	.50	.43
รวมทั้งสิ้น	4.00	.34	3.98	.33	.18

จากตาราง 11 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงาน
งานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีวิถีทางการศึกษาแตกต่างกัน

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า ป.ตรี (N ₁ = 9)		ป.ตรี ขึ้นไป (N ₂ = 43)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
<u>ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย</u>					
ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.33	.50	4.47	.59	.70
ข้าราชการจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ	4.33	.71	4.51	.51	.72
ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน	2.33	1.12	2.33	1.25	.02
ข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย	4.56	.53	4.65	.48	.50
ข้าราชการจะต้องมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลาราชการถือเป็นการเสียสละของบุคคล	4.00	1.00	4.30	.77	.86
รวม	3.91	.52	4.05	.41	.76
<u>ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>					
การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทนเป็นหัวใจของข้าราชการ	4.44	1.01	4.35	.65	.27
การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี	4.56	.53	3.95	.75	2.87**
การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดีนั้นจะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชา	3.44	.88	3.00	1.09	1.32

ตาราง 12 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า ป.ตรี (N ₁ = 9)		ป.ตรี ขึ้นไป (N ₂ = 43)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี	4.22	.67	4.40	.62	.72
การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำความดี	4.33	.71	4.28	.77	.21
รวม	4.20	.35	4.00	.43	1.54
<u>ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ</u>					
การปฏิบัติหน้าที่การงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้รอบคอบ ก่อนเสมอ	4.33	.71	4.37	.62	.15
การปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นย่อมเรียนรู้ไปเองโดยอัตโนมัติ	4.11	.78	3.65	1.00	1.52
การทำงานจะต้องมีการอบรม บรูณนิเทศก่อนเสมอ	3.89	1.05	4.05	.95	.41
การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง	3.33	1.41	3.33	1.06	.02
การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ	3.33	1.41	3.63	1.18	.58
รวม	3.80	.49	3.80	.43	.03

ตาราง 12 (ต่อ)

คำนิยามในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า ป.ตรี (N ₁ = 9)		ป.ตรี ขึ้นไป (N ₂ = 43)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
<u>ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม</u>					
การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน	3.44	.88	3.07	1.28	1.06
การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง	3.77	1.20	3.93	1.03	.35
การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน	3.22	1.30	3.09	1.36	.27
การใช้รถยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่การงานย่อมสะดวก	4.56	.53	4.33	.89	1.03
การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงานให้เป็นระบบ มีความจำเป็น	4.44	.73	4.44	.66	.01
รวม	3.89	.33	3.77	.60	.81
<u>ด้านการรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์</u>					
ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.33	.71	4.49	.59	.61
ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน	4.11	.33	4.26	.73	.92
ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	3.78	.83	4.26	.62	1.63

ตาราง 12 (ต่อ)

ค่านิยมในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า ป.ตรี (N ₁ = 9)		ป.ตรี ขึ้นไป (N ₂ = 43)		t
	X ₁	S ₁	X ₂	S ₂	
ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงทุกศาสนา	4.22	.44	4.26	.76	.18
ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์	4.11	.60	4.47	.51	1.65
รวม	4.11	.41	4.34	.44	1.52
รวมทั้งสิ้น	3.98	.28	3.99	.34	.10

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานเรื่องการปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี ($t = 2.87$) ของด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหน่วยงานที่ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีหน่วยปฏิบัติงานคือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นหน่วยงานระดับจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นหน่วยงานระดับอำเภอ ซึ่งการดำเนินงานจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และบรรลุตามเป้าหมายนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะต้องมีค่านิยมที่ถูกต้องและสอดคล้องกับการปฏิบัติภาระหน้าที่การงาน การได้ทราบค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอของจังหวัดสงขลา ย่อมเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอให้เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรม ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการเก็บออม และด้านการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 5 ด้าน ตามตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ และวุฒิทางการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 10 อำเภอในจังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 60 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 52 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีของ เครจซี่ และมอร์แกน

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระที่ศึกษา ได้แก่ สถานภาพของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ แบ่งออกเป็น ตามตำแหน่ง อายุ และวุฒิทางการศึกษาตัวแปรตาม ได้แก่ ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรม ด้านการพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการเก็บออม และด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวนทั้งหมด 25 ข้อ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วไปทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 52 ฉบับ ให้บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลาโดยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้งสิบแห่ง ที่มีบุคลากรศูนย์ฯ เป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามวิธีทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ค้นหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-distribution)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสงขลา ดังต่อไปนี้

1. บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

2. บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ เป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์ แต่ไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน และไม่แน่ว่าในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ใดที่นั้นจะต้องถูกจำผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลาย่อมได้ผลงานดีเสมอ

3. เมื่อพิจารณาตามตัวแปร พบดังต่อไปนี้

3.1 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วย และเป็นรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน และไม่แน่ว่าในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงาน

3.2 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย และเป็นรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน และไม่แน่ว่าในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ใดที่นั้น จะต้องถูกจำผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาอุปกรณ์สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน และการสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงาน

3.3 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย และเป็นรายข้อในทุกด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องข้าราชการจะต้องมีระเบียบวินัย แต่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ว่าในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทิน

การปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดึ้นจะต้องถูกาใจผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลา ตลอด 24 ชั่วโมง การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลายอมได้ผลงานดีเสมอ การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน และการสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องาใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นลั้่งจำเป็นของหน่วยงาน

3.4 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย และเป็นรายข้อส่วนาหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน

3.5 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย และเป็นรายข้อส่วนาหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงาน และไม่แนใจในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดึ้น จะต้องถูกาใจผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ยอมได้ผลงานดีเสมอ การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน และการสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องาใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นลั้่งจำเป็นของหน่วยงาน

3.6 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย และเป็นรายข้อส่วนาหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงานและไม่แนใจในเรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดึ้นจะต้องถูกาใจผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นยอมเรียนรู้อาเองโดยอัตโนมัติ การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์สิ่งของ เครื่องมือต่าง ๆ

ของหน่วยงาน และการสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงาน

4. เมื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการปฏิบัติงาน ปรากฏผลดังนี้

4.1 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ โดยรวมและรายด้านเกือบทั้งหมด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบแตกต่างกันที่ระดับ .01 และแตกต่างกันที่ระดับ .01 ในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่การทำงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลดีเสมอ และที่ระดับ .05 ในเรื่องการยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี

4.2 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ โดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ โดยรวมเป็นรายด้าน และรายข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในเรื่องการปฏิบัติดีสักวันหนึ่งคงได้ดี แตกต่างกันที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นและ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจึงได้แบ่งการอภิปรายเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 5 ด้าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 5 ด้าน ของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าค่านิยมนั้นเป็นค่านิยมที่มีคุณค่าตรงกับความรู้สึคนึกคิดและมีคุณค่าจึงยอมรับมาปฏิบัติ และเป็นวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ ก่อ สวัสดิพานิช (2518 : 46) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่น ๆ ที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติตามและหวงแหนไว้ และสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของไทย ตามที่ เกียรติศักดิ์ อิชยานนท์ (2527 : 13 - 14) รวบรวมไว้เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 ได้แก่

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมและศาสนา
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงทำให้บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมใน 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน เมื่อพิจารณาด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมายเป็นเรื่องที่บุคลากรจะต้องยึดถือระเบียบเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกันกับ เจือ เกตุเสถียร (2520 : 79) กล่าวว่า ค่านิยมอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดจากความนึกคิดของตน ชักชวน การอบรม การศึกษาเล่าเรียน การบังคับด้วยกฎหมาย และข้อบังคับ การเห็นตามกัน จากเหตุผลและบทความดังกล่าวนี้ จึงทำให้บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านนี้อยู่ในระดับเห็นด้วย แต่เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อในเรื่องข้าราชการไม่จำเป็นต้องมีปฏิทินการปฏิบัติงานอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าบุคลากรมีความตระหนักรู้ในภาระหน้าที่ และคุณธรรมในการปฏิบัติงานที่ต้องมีแผนงาน โครงการ และปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อให้การตัดสินใจในการปฏิบัติงานผิดพลาดน้อยที่สุด ที่ต้องยึดถือและมีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับพญา สายบุญ (2515 : 51) ได้กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่ยึดถือประจำไว้ช่วยในการตัดสินใจ การเลือก ตราบดที่มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องเรียกในการกระทำอันเป็นสาเหตุให้ความคิดเกี่ยวกับค่านิยมในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่ไม่เห็นด้วย

ด้านปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย น่าจะเป็นเพราะว่าคุณธรรมทางศาสนาเป็นที่ยอมรับ เป็นความเชื่อ และความศรัทธา และเป็นศาสนาประจำชาติ ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เรื่อง การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนาตามประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. 2527 : 13 - 14) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า เรื่องการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดั่งนั้น จะต้องถูกใจผู้บังคับบัญชาในระดับไม่แน่ใจ อาจเป็นเพราะว่าการทำงานที่ต้องถูกใจผู้บังคับบัญชาอาจเป็นเรื่องไม่ถูกต้องก็ได้ การทำงานตามความถูกต้องกับการทำงานตามความถูกใจของผู้บังคับบัญชานั้นแตกต่างกัน การทำงานบางอย่างนั้น เป็นเรื่องถูกต้อง มีเหตุมีผล แต่อาจไม่ถูกใจผู้บังคับบัญชาก็ได้ ถือเป็นเรื่องของส่วนรวม ไม่ใช่เรื่องของส่วนตัว สอดคล้องกับ สารเดช บัวศรี (2526 : 13) ที่กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสภาพหรือการกระทำบางประการซึ่งเราเชื่อถือค่านิยมว่าควรยึดถือหรือยึดมั่น หรือว่าควรกระทำหรือปฏิบัติ เพื่อจะให้บรรลุซึ่งความมุ่งหมายของสังคมหรือตัวเอง จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในเรื่องนี้อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย อาจเป็นเพราะว่าค่านิยมตัวนี้ตรงกับความต้องการของความเชื่อที่บุคคลยึดถือว่า การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ จะทำให้บุคคลนั้นมีความเจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จในการทำงานและได้รับคุณงามความดีตอบแทน เช่น ถ้าได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบสูง ย่อมได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ เป็นพฤติกรรมของคน ที่เห็นว่าดีมีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับก่อ สวัสดิ์พานิช. 2518 : 46) ที่กล่าวว่า

คำนิยม หมายถึง ความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่น ๆ ที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับ มาปฏิบัติตาม อันมีผลทำให้ความคิดเห็นในด้านนี้อยู่ในระดับที่เห็นด้วย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้องเสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง และการ ปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นมีบุคลากรหลายคนที่มีความแตกต่างกัน ในเรื่องความสามารถ ใน หน้าที่ที่รับผิดชอบ ย่อมใช้เวลาในการปฏิบัติงานไม่เหมือนกัน จึงมีความคิดเห็นในเรื่องนี้อยู่ใน ระดับไม่แน่ใจ ซึ่งสอดคล้องกับ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525 : 248) ได้ศึกษา วิจัยเรื่องจริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษา สังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู พบว่า อาจารย์ และนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านความคิด จึงทำให้ ความคิดเห็นทั้งสองเรื่องนี้อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ด้านการประหยัดเวลา การเก็บออม โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย อาจเนื่องมาจากเป็น คำนิยมที่มีคุณค่า และสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ในเรื่องการประหยัด การเก็บออม ตามที่ เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์, 2527 : 13 - 14) ได้รวบรวมไว้ จึงทำให้ค่านิยมในด้านนี้ อยู่ในระดับเห็นด้วย แต่พิจารณารายข้อ พบว่า เรื่องการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ไม่จำเป็นต้อง ใช้อำนาจวัสดุอุปกรณ์สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน และการสะสมให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ อย่างมากมาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงาน อยู่ในระดับไม่แน่ใจ อาจเนื่องมาจากว่า บุคลากรในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นทั้งสองเรื่องนี้อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ด้านการรักษา ศาสน์ กษัตริย์ พิจารณาโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับเห็นด้วยทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดสงขลา มีความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านนี้ใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกับค่านิยม พื้นฐาน 5 ประการของ เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ (2527 : 13 - 14) เรื่องความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันที่สังคมไทยยอมรับ จึงทำให้ความคิดเห็นด้านนี้อยู่ในระดับเห็นด้วย

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยรวมและรายด้านเกือบทั้งหมด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในเรื่องการยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความคิด แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในด้านนี้และเรื่องนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยรวม รายด้าน และรายข้อ เกือบทั้งหมด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นเรื่องค่านิยมนี้ใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525 : 248) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยรวม รายด้าน และรายข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน สามารถศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมได้ใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ยกเว้นรายชื่อเรื่องการปฏิบัติ สักวันหนึ่งคงได้ดี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุต่างกัน มีความเชื่อในเรื่องค่านิยมในเรื่องนี้ แตกต่างกัน

4. บุคลากรที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา เห็นความสำคัญของการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ นอกจากนี้บุคลากรส่วนมากเป็นบุคลากรที่โอนย้ายจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือเป็นบุคลากรที่ร่วมทำงานการศึกษานอกโรงเรียนตั้งแต่ในช่วงที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอยังไม่มีการจัดตั้ง หรือตั้งแต่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอยังเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จึงทำให้บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีค่านิยมในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาครั้งนี้ แสดงว่าตัวแปรทั้งสามที่ศึกษา ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ และวุฒิการศึกษา มีอิทธิพลต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยว่าค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 5 ด้าน ตามทัศนะของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออยู่ในเกณฑ์สูง และความคิดเห็นของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งแตกต่าง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรสนับสนุนให้บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้มีโอกาสดำเนินการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้พัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน มีความรู้ ความสามารถ และทักษะความชำนาญยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดค่านิยมที่ถูกต้องมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.2 ควรส่งเสริมบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้เข้ารับการอบรมความรู้ด้านค่านิยม เพื่อให้บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้เกิดความรู้ความเข้าใจในค่านิยมที่รัฐบาลได้กำหนดให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

1.3 ควรให้บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้มีโอกาสดำเนินการอบรมและฝึกปฏิบัติทางศาสนา เพื่อให้บุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาค่านิยมพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ สายอาชีวศึกษา

2.2 ควรศึกษาบทบาทของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

2.3 ควรศึกษาอายุราชการของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

2.4 ควรศึกษาระยะเวลาของการเกี่ยวข้องการศึกษานอกโรงเรียนของบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

2.5 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม เช่น ความเชื่อ ทศนคติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การจัดองค์กรและระบบบริหารการศึกษานอกโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง, ม.ป.ป.

_____. การจัดองค์กรและระบบบริหารการศึกษานอกโรงเรียน 2538. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์อักษรไทย, ม.ป.ป.

_____. แนวทางปฏิบัติงาน กศน.ระหว่าง สนจ.และสبو. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริม

ปฏิบัติการ 2537. (หนังสือสั่งการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ ศธ.1106/
1934 ลงวันที่ 22 เมษายน 2537).

_____. แนวปฏิบัติในการตรวจสอบและประเมินปริมาณงาน คุณภาพของงาน และสภาพ

ของงาน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ. กรุงเทพฯ :

กองการเจ้าหน้าที่, ม.ป.ป.

_____. แนวพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ :

กองแผนงาน, 2539.

_____. มติวิหวนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน : สรุปสาระสำคัญในการปรับปรุงระบบ

บริหารและเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง,

ม.ป.ป.

_____. เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาศลากรกรมการศึกษานอก

โรงเรียน พ.ศ.2540-2544. กรุงเทพฯ : สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่อง

สิรินธร, ม.ป.ป. (อัดสำเนา).

คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน. รายงานผลการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับบทบาทของ

องค์กรวิชาชีพครูกับการพัฒนาการศึกษาเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2538 ณ ห้องประชุม

แกรนด์ บอลรูม โรงแรมคิเอมเมอร์ลด์. กรุงเทพฯ : สำนักกองทุนส่งเสริมครูและ

องค์กรวิชาชีพครู, 2539.

- คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน. สรุปผลการประชุมสัมมนาเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานสำหรับข้าราชการครู ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักการนโยบายและระบบบริหารงานบุคคล, 2539. (อค์สานา).
- ปรเมศร์ ศิริรัตน์. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อค์สานา.
- มยุรี เจริญทรัพย์. การศึกษาค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อค์สานา.
- รุ่ง แก้วแดง. มติหมานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2539.
- สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : พับลิชชิ่ง พรินตติ้ง, 2530.
- _____. หลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : น้าถึงการพิมพ์, 2539.
- Cooper, Alfred M. How to Supervise People. New York : McGraw-Hill Book Co., 1958.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. New York : Harper & Row Publisers, 1970.
- Non-Formal Education Department. Department of Non-Formal Education 1995. Bangkok : Non-formal Education Department, Ministry of Education, n.d.
- Smith, Henry C. Psychology of Industrial Behavior. New York : McGraw-Hill Book Co., 1955.

ภาคผนวก



ที่ ทม 1005/พิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23 พระโขนง

กทม 10110

6 มิถุนายน 2540

กลุ่มงานบริหาร
ทั่วไป
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
สุขุมวิท 23
พระโขนง
กรุงเทพมหานคร 10110

เรื่อง ขอลาขอแนะนำในการออกแบบสอบถาม
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสงขลา
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เนื่องด้วย นายธีรชาญ บุญศรี นิสิตระดับปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์จะนำสารนิพนธ์
เรื่อง "ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ
ของจังหวัดสงขลา" จึงมีความจำเป็นต้องใช้แบบสอบถาม เพื่อบรรวบรวมข้อมูลจาก
ซึ่งเป็นบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอต่าง ๆ

ข้าพเจ้าในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในกรณีนี้
ไปยังศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้มีความร่วมมือ
ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วันที่ ๑๑.๖.๔๐

อ.ธีรชาญ บุญศรี นิสิต
ระดับปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร สุขุมวิท 23
พระโขนง กรุงเทพมหานคร 10110

รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โคตรบรรเทา

อาจารย์ที่ปรึกษา

โทรศัพท์ 258-0310 โทร 5442

๑๖.๖.๔๐

ศาสตราจารย์
(ศาสตราจารย์ สุนทร โคตรบรรเทา)
รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โคตรบรรเทา



ที่ ศธ 0478/๒.๕.11

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา
ถนนรามวิถี อำเภอเมืองสงขลา 90000

1* มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์/หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ...

ด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา อาจารย์ที่ปรึกษาของ นายธีรชาญ บุญศรี
นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่านายธีรชาญ บุญศรี
มีความประสงค์จัดทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอของจังหวัดสงขลา” โดยขอให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถามหากนายธีรชาญ บุญศรี ขอความร่วมมือมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้ความร่วมมือต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

เจ้าที่ ร.ค.

(สวัสดิ์ วิมิตตะนันท์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา

ฝ่ายบริหาร

โทร. 074 - 312596

โทรสาร. 074 - 323713



ที่ ศธ 0478.12/164

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหาดใหญ่

ถนนราษฎร์บูรณะ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

23 มิถุนายน 2540

เรื่อง คอยแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา ที่ ศธ 0478/ว.711

ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 6 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสงขลา ขอให้ตอบแบบสอบถาม
ของนายธีรชาญ บุญศรี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อใช้ในการจัดทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอของจังหวัดสงขลา" ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหาดใหญ่ ได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว
แล้ว เอกสารดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายโยธิน สันตะรัตติวงศ์)

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหาดใหญ่

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

เรื่อง

ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
ของจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความประสงค์ที่จะศึกษาค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 5 ด้าน คือ
 - 1.1 การมีระเบียบวินัย
 - 1.2 การปฏิบัติตามคุณธรรม
 - 1.3 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ
 - 1.4 การประหยัดและการเก็บออม
 - 1.5 การรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่การงานของท่าน จึงขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
3. ขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ แต่ละข้อให้เลือกตอบเพียงช่องเดียวเท่านั้น
4. แบบสอบถามนี้มีอยู่ 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่อค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยการเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง []

1. ตำแหน่ง

[] ผู้อำนวยการ

[] เจ้าหน้าที่

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 30 ปี

[] 30 ปีขึ้นไป

3. วุฒิกการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่อคำนิยาม
ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากร
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 5 ด้าน โปรดกาเครื่องหมาย (✓)
ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ลำดับที่	คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	<u>คำนิยาม: การมีระเบียบวินัยและการเคารพ กฎหมาย</u>					
1.	ข้าราชการควรจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่วางไว้.....					
2.	ข้าราชการควรจะต้องจัดทำแผนงานและ โครงการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ของหน่วยงานนั้น ๆ.....					
3.	ข้าราชการไม่จำเป็นจะต้องมีปฏิทินการปฏิบัติ งาน.....					
4.	ข้าราชการต้องมีระเบียบวินัย.....					
5.	ข้าราชการควรมาปฏิบัติงานก่อนกำหนดเวลา ราชการถือเป็นการเสียสละของบุคคล.....					

ลำดับที่	คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	<u>คำนิยาม:ปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา</u>					
6.	การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละอดทน เป็นหัวใจของข้าราชการ.....					
7.	การปฏิบัติดี สักวันหนึ่งคงได้ดี.....					
8.	การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดั่งนั้นจะต้องถูกใจ ผู้บังคับบัญชา.....					
9.	การยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นสิ่งที่ดี.....					
10.	การปฏิบัติตามหลักศาสนา มุ่งให้คนทุกคนทำ ความดี.....					
	<u>คำนิยาม:การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบ</u>					
11.	การปฏิบัติหน้าที่การงานจะต้องศึกษาข้อมูลให้ รอบคอบก่อนเสมอ.....					
12.	การปฏิบัติหน้าที่การงานนั้น ย่อมเรียนรู้ไปเอง โดยอัตโนมัติ.....					
13.	การทำงานจะต้องมีการอบรม บรูณนิเทศก่อน เสมอ.....					

ลำดับที่	คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
14.	การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นทุกคนจะต้อง เสียสละเวลาตลอด 24 ชั่วโมง.....					
15.	การปฏิบัติหน้าที่การงานเต็มเวลา ยอมให้ ผลงานดีเสมอ..... <u>คำนิยาม: การประหยัดเวลา การเก็บออม</u>					
16.	การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่จำเป็นต้อง ใช้วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ของหน่วยงาน.....					
17.	การซ่อมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงาน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง.....					
18.	การสะสมให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างมาก มาย แม้จะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็น ประจำเป็นของหน่วยงาน.....					
19.	การใช้รถยนต์ของทางราชการในการปฏิบัติ หน้าที่การงานย่อมสะดวก.....					
20.	การเก็บรักษาวัสดุ เครื่องมือของหน่วยงาน ให้เป็นระบบ มีความจำเป็น.....					

ลำดับที่	คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	<u>คำนิยาม: รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์</u>					
21.	ข้าราชการทุกคนพึงยึดมั่นเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์.....					
22.	ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิต ประจำวัน.....					
23.	ข้าราชการต้องดูความเสียหายที่มีผลกระทบ ต่อความมั่นคงของชาติ.....					
24.	ข้าราชการพึงช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงทุกศาสนา.....					
25.	ข้าราชการควรศึกษาหาความรู้ความเข้าใจ อันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์.....					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายธีรชาญ บุญศรี

วัน เดือน ปีเกิด 18 มกราคม 2485

สถานที่เกิด ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สถานที่อยู่ 14 หมู่ที่ 2 ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2501 ประถมปีที่ 4 โรงเรียนวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา

พ.ศ.2505 มัธยมปีที่ 6 โรงเรียนสงเคราะห์ประชา จังหวัดสงขลา

พ.ศ.2509 ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูสงขลา

พ.ศ.2524 ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูสงขลา

พ.ศ.2540 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำนิยามในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
กรณีศึกษาของจังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ
ของ
นายธีรชาญ บุญศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

สารนิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอาเภอ (สบอ.) จังหวัดสงขลา ที่มีต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์
บริการการศึกษานอกโรงเรียนในด้าน ได้แก่ ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านการปฏิบัติตนตาม
คุณธรรม ด้านการพึ่งตนเอง ด้านการประหยัดเวลาและการเก็บออม และด้านการรักษา ศาสน
กษัตริย์ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์ฯ ที่มีต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานทั้งห้า
ด้านดังกล่าวตามตัวแปรด้านตำแหน่ง อายุ และวุฒิทางการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อาเภอ (สบอ.) จังหวัดสงขลา จำนวน 52 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้
ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่าห้าตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติ
งานของบุคลากรศูนย์โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย
2. บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติ
งานของบุคลากรศูนย์เป็นรายข้อทั้งห้าด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นผู้บริหารและมีวุฒิทางการศึกษา
ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ ส่วนใหญ่อยู่ใน
ระดับเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนบุคลากรศูนย์ฯ ที่เป็นเจ้าหน้าที่อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ
สูงกว่า 30 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่นระดับเห็นด้วย
4. บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอาเภอที่มีตำแหน่งต่างกัน กลุ่มอายุ
ต่างกัน และวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ
โดยรวมและเกือบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นบุคลากรศูนย์ฯ ที่มี
ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการพึ่งตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

5. บุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีตำแหน่งต่างกัน กลุ่มอายุต่างกัน และตำแหน่งทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์ฯ เป็นรายชื่อ ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม บุคลากรศูนย์ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับ .01 ในเรื่องการบริหารหน้าที่การงานเต็มเวลา ย่อมได้ผลงานดีเสมอ และที่ระดับ .05 ในเรื่องการยึดหลักศาสนาในการครองตน ครองคน ครองงานเป็นสิ่งที่ดี และบุคลากรศูนย์ฯ ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับ .01 ในเรื่องการบริหารที่ดี สักวันหนึ่งคงได้ดี

WORKING VALUES OF THE PERSONNEL IN THE DISTRICT NONFORMAL
SERVICES CENTERS IN CHANGWAT SONGKHLA

AN ABSTRACT

BY

THEERACHAN BUNSEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1998

4. The personnel in the district nonformal education services centers with different positions, age groups, and educational qualifications had opinions towards working values of the center personnel as a whole and in almost all aspects with no statistically significant difference, except the personnel with different positions had opinions towards working values in the self-reliance aspect with statistically significant difference at the .01 level.

5. The personnel in the district nonformal education services centers with different positions, age groups, and educational qualifications had opinions towards working values of the center personnel in items with no statistically significant difference. However, the personnel with different positions had opinions with statistically significant difference at the .01 level on working full-time will always get good working results, and at the .05 level on observing religious principles for controlling self, others, and work is a good deed; and the center personnel with different educational qualifications had opinions with statistically significant difference at the .01 level on performing a good deed will get good results some day.